

openbaar
ministerie

Jaarverslag 2013-2015

COLLEGE VAN PROCUREURS-GENERAAL

Voorwoord

De bijzondere werklust die uit de vele lopende hervormingen voortvloeit, heeft het College van procureurs-generaal ertoe aangezet om één verslag voor de periode 2013-2015 te publiceren. In het verlengde van deze beslissing zullen de jaarverslagen van het College voortaan betrekking hebben op het kalenderjaar.

De periode 2013-2015 is in verschillende opzichten een scharnierperiode voor de rechterlijke macht in het algemeen en het College van procureurs-generaal in het bijzonder.

Eerst en vooral hebben de opeenvolgende dramatische gebeurtenissen, gaande van de aanslag op het Joods museum tot de terreuraanslagen van 22 maart 2016, gezorgd voor een zware belasting van de instanties die voor justitie en veiligheid instaan. De gespecialiseerde gerechtelijke en politiediensten hebben ten volle hun rol gespeeld en het onderzoek op professionele wijze aangepakt. De goede wil van deze diensten alleen volstaat evenwel niet om het hoofd te kunnen bieden aan de bijkomende werklust en de uitdagingen van een criminaliteit die geen landsgrenzen kent en steeds meer technologische en financiële middelen inzet. Sommige wetten werden goedgekeurd om het werk van de speurders te vergemakkelijken. Dit is onvoldoende om de bijkomende werkdruk te compenseren en deze uitdagingen aan te gaan.

Vervolgens dient er te worden vastgesteld dat verscheidene fundamentele wetten voor de organisatie en de werking van de Belgische justitie tijdens deze periode werden gestemd. Vóór alles gaat het om de wetten betreffende de hervorming van het "gerechtelijk landschap" met het oog op een grotere mobiliteit en tot invoering van de beheersautonomie. De eerste wet werd al in 2014 van kracht. De tweede is veeleer een kaderwet waarin de principes worden vastgelegd die in de komende jaren door andere teksten verder moeten worden uitgewerkt. Daarnaast is er het Justitieplan in uitvoering waarvan de minister van Justitie, Koen Geens, via zijn zogenaamde potpourri-wetten het materieel en het procesrecht op verschillende niveaus zal hervormen.

De wet over de hertekening van het gerechtelijk landschap en de mobiliteit betekent een grote stap vooruit om de gerechtelijke organisatie te moderniseren, een meer doorgedreven vorm van specialisatie mogelijk te maken en een aantal schaalvoordelen te verwezenlijken.

De beheersautonomie kan bijdragen tot de modernisering en een efficiëntere werking van de gerechtelijke organisatie doordat zij ervoor kan zorgen dat de middelen beter afgestemd worden op de concrete noden van het terrein. Er is de dag van vandaag een gebrek aan synergie tussen de FOD Justitie, waarbij de beheersbevoegdheden wezenlijk geconcentreerd blijven en de rechterlijke orde. Dit is nefast voor de goede werking van laatstgenoemde instantie.

In de loop van de periode 2013 - 2015 werden wederzijds zeker allerlei initiatieven genomen; Zo werden eind 2014 verschillende overlegorganen opgericht. Deze regelmatige contacten hebben op zijn minst de aanzet gegeven voor een dialoog tussen de gerechtelijke wereld en de administratie. Hierdoor zijn beide partijen zich geleidelijk aan bewuster geworden van elkaars keurslijf en noden. Dit is een eerste stap in de goede richting. Niettemin is er nog heel wat weg af te leggen alvorens het gerecht op een autonome manier zijn eigen middelen zal kunnen beheren. Met het oog op een constructieve aanpak hebben het openbaar ministerie en de zetel samen aan de minister van Justitie een alternatief autonoom beheermodel voorgesteld dat garant moet staan voor voldoende middelen voor en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht.

Opdat deze autonomie ook daadwerkelijk een echt beheer van middelen kan inhouden, moet noodzakelijkerwijze aan drie voorwaarden voldaan worden. In eerste instantie zal de begrotingsenveloppe voor de rechterlijke orde toereikend moeten zijn. Autonomie is niet bestaanbaar met beheer van nijpende tekorten. Vervolgens zal een échte beslissingsbevoegdheid over de beleidskeuzes moeten toegekend worden en kan het niet worden beperkt tot het louter delegeren van uitvoerende taken die voorheen door de FOD Justitie vervuld werden. Tot slot zal de rechterlijke orde over voldoende middelen, ook menselijke middelen, moeten beschikken om al deze nieuwe bevoegdheden te kunnen uitoefenen, wat momenteel niet het geval is.

Wordt aan deze drie vereisten niet tegemoetgekomen, dan zal de autonomie puur theorie blijven, een bron van wederzijdse ontgoochelingen worden en niet bijdragen tot een verbetering van de Justitie als openbare dienstverlening.

Sinds heel wat jaren – het wordt welhaast een klaagzang – leggen mijn voorgangers de klemtoon op de bedenkelijke toestand van justitie op informaticavlak. De situatie is nauwelijks geëvolueerd in positieve zin. De budgettaire middelen bleven immers al te beperkt om een aantoonbare vooruitgang te kunnen boeken. Deze situatie is zeer zorgwekkend. De in de loop der jaren opgestapelde vertraging is niet alleen een aanzienlijke hinderpaal voor de werking van het gerechtelijk apparaat, maar zal ook steeds meer financiële middelen vereisen om ze te kunnen wegwerken.

Een performante informatica is nochtans onontbeerlijk om de organisatie te kunnen moderniseren. Binnen het openbaar ministerie zouden alleszins heel wat taken geautomatiseerd kunnen worden. Hierdoor zouden dan weer menselijke middelen kunnen vrijkomen voor andere opdrachten met een hogere toegevoegde waarde. Bovendien zou de informatica in een periode van besparingen in zekere mate kunnen opvangen dat het openbaar ministerie het met minder personeel moet doen.

Hoe relevant de structurele hervormingen ook mogen zijn, de effecten riskeren beperkt te blijven indien justitie niet over de technologische middelen kan beschikken die gelijke tred houden met de verwachtingen die de gemeenschap op dit vlak heeft én met alle uitdagingen die zich aanbieden. Er zal namelijk niet alleen gezocht moeten worden naar een hogere efficiëntie, maar er zal ook een oplossing gevonden moeten worden voor een reeks mobiliteitsgelieerde aangelegenheden, zoals de invoering van het e-dossier of het gebruik van de videoconferentie.

Tussen 2013 en 2015 heeft het College van procureurs-generaal heel wat maatregelen genomen om de eigen huisvesting te verbeteren. De kantoren in de Allardstraat beantwoorden ten gevolge van de uitbouw van de steundienst niet langer aan de huidige noden. Uiteindelijk werd gekozen voor twee verdiepingen aan kantoren in de Waterloolaan 76. Deze zijn echter aan renovatie toe. Aanvankelijk werd de intrek gepland rond Pasen 2015. Op het moment dat deze inleiding wordt uitgeschreven, zijn de werken nog niet begonnen en zal in het beste geval de verhuizing waarschijnlijk niet kunnen plaatsvinden vóór begin 2017. Dankzij de gastvrijheid van de procureur des Konings te Brussel konden verscheidene leden van de steundienst worden ondergebracht in zijn kantoren in afwachting van de inrichting van de Waterloolaan 76.

Het College van procureurs-generaal vroeg al vele jaren om de oprichting van deze steundienst, zodanig dat het ten volle zijn wettelijke opdrachten kon opnemen. Via het bij wet van 18 februari 2014 ingevoerde artikel 185 van het Gerechtelijk Wetboek werd een gemeenschappelijke steundienst voor het College van procureurs-generaal en het College van het openbaar ministerie opgericht. Dit is zonder de minste twijfel een aanzienlijke stap in de goede richting én de erkenning van een herhaaldelijk beklemtoonde behoefte. Niettemin moet er nog veel water naar de zee vloeien alvorens deze instantie zijn volle bevoegdheden kan uitoefenen. Tot vandaag is er nog steeds geen directeur. Overigens was het oorspronkelijk ook de bedoeling dat de helft van de medewerkers van de voormalige Dienst voor het Strafrechtelijk Beleid (DSB) de overstap naar de steundienst zou maken en de noodzakelijke budgetten hiervoor op een evenredige manier zouden worden overgeheveld. Uiteindelijk vervoegden slechts vier leden van deze dienst de steundienst. Vier bijkomende personen konden aangeworven worden, zij het dat dit met de eigen financiële middelen van de rechterlijke orde diende te gebeuren. Hierdoor kon niet worden overgegaan tot rekrutering van andere medewerkers met een nuttig profiel voor het openbaar ministerie. Net als voor de andere reeds in deze inleiding aangekaarte onderwerpen, kan alleen maar herhaald worden dat het illusoir is te denken dat het openbaar ministerie zonder doelmatig uitgebouwde ondersteuningsfuncties de dienstverlening zal kunnen bieden die de maatschappij terecht van hem verwacht.

Het College van procureurs-generaal heeft in de loop van deze periode verscheidene nieuwe expertisenetwerken in het leven geroepen: het expertisementwerk “Criminaliteit tegen Personen”, het expertisenetwerk “Burgerlijk Recht”, het expertisenetwerk “Cybercrime” evenals een permanente overleggroep “Openbaar Ministerie - Justitiehuisen”. Tot nu toe werden deze materies behandeld door verschillende werkgroepen die min of meer regelmatig vergaderden. Via de oprichting van vaste structuren beschikt het College van procureurs-generaal voortaan over bestendige platformen die snel kunnen inspelen op de noden van het moment. Zij kunnen tevens langdurige projecten ontwikkelen die aangepast zijn aan de zesde staatshervorming. Deze heeft immers belangrijke bevoegdheden inzake strafrechtelijk beleid naar de gemeenschappen en de gewesten overgeheveld.

Wat betreft de periode die ons aanbelangt, heeft het College van procureurs-generaal bijzondere aandacht besteed aan de problematiek van de uitvoering van de geldstraffen. Het richtte daartoe samen met de FOD Financiën werkgroepen op. Overigens keurde het ten gevolge van de inwerkingtreding van de wet betreffende het strafuitvoeringsonderzoek ook een omzendbrief goed waarin bij deze nieuwe wettelijke regeling toelichting gegeven wordt. Tot slot heeft het College de binnen het openbaar ministerie bestaande 'good practices' gebundeld en aanbevelingen gedefinieerd met het oog op de uniforme toepassing ervan.

Het College van procureurs-generaal heeft zijn strategische beleidsnota 2016-2021 "Een performant openbaar ministerie in voortdurende evolutie" opgesteld. In deze beleidscyclus werd gekozen voor vier grote strategische thema's waaronder de ontwikkeling van een proactief intern en extern communicatiebeleid. Er werd een werkgroep opgericht met het oog op de verwezenlijking ervan. Wat betreft de externe communicatie heeft deze werkgroep zich in eerste instantie toegespitst op de update van de oude website van het openbaar ministerie. Een *webmaster* werd aangeworven om deze website te moderniseren en interactief te maken. Op het vlak van de interne communicatie werden uiteindelijk reeds twee nummers van een *nieuwsbrief* verspreid voor het hele openbaar ministerie. De aanwervingsprocedure voor een communicatieverantwoordelijke voor het ganse openbaar ministerie werd gelanceerd, waardoor een nieuwe stap kan worden gezet in de ontwikkeling van dit communicatiebeleid.

Met de bedoeling de eigen manier van werken te moderniseren droeg het College daarenboven het Vast Bureau Werklastmeting en Organisatieontwikkeling op om een *Business Process Management* (BPM) op te starten over de belangrijkste werkprocessen van de parketten van de procureurs des Konings.

Ondanks de tanende menselijke middelen en het alsmaar toenemend aantal opdrachten poogde het openbaar ministerie het hoofd te bieden aan de veranderingen en uitdagingen die tegelijkertijd door de in de periode 2013-2015 ingevoerde hervormingen en door de evoluties van de criminaliteit en de hieraan verbonden dreigingen worden veroorzaakt. Het heeft hieraan gewerkt in een constructieve geest en met de middelen die ter beschikking staan. Het zal doorgaan op de ingeslagen weg vanuit de ambitie bij te dragen aan een performante en kwaliteitsvolle justitie. Desondanks zal het engagement van de leden van het openbaar ministerie alleen niet volstaan om deze doelstelling ook praktisch waar te maken. De regering en het parlement zullen zich evenzeer bereid moeten tonen met dit project daadwerkelijk mee te werken aan de modernisering van de juridische instrumenten, de organisatie en de werkmethodes.

Johan DELMULLE

Procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel

Voorzitter van het College van procureurs-generaal 2015-2016

Inhoud

Deel I Prioriteiten in het strafrechtelijk beleid voor het komende jaar	7
Prioritaire fenomenen.....	8
Transversale prioriteiten.....	12
Deel II Jaarstatistiek van het openbaar ministerie voor het jaar 2015.....	15
HOOFDSTUK 1 – JAARSTATISTIEK 2015 VAN DE CORRECTIONELE PARKETTEN	16
HOOFDSTUK 2 – JAARSTATISTIEK 2015 VAN DE JEUGDPARKETTEN	22
DEEL III Evaluaties in toepassing van de wet	29
HOOFDSTUK 1 – EVALUATIE VAN DE FEDERALE PROCUREUR EN DE WERKING VAN HET FEDERAAL PARKET	30
HOOFDSTUK 2 – EVALUATIE VAN HET BELGISCHE LID VAN EUROJUST .	38
HOOFDSTUK 3 – RAPPORT OPGESTELD IN TOEPASSING VAN ARTIKEL 47undecies Sv.	41
Kalenderjaar 2014.....	41
Kalenderjaar 2015.....	48
Deel IV: Bijlagen	54
Bijlage 1 – Hoe de cijfers van het openbaar ministerie correct interpreteren? ...	55
Bijlage 2 – Welk cijfermateriaal kan je online raadplegen?	56

Deel I

Prioriteiten in het strafrechtelijk beleid voor het komende jaar

Vanuit de visie van het openbaar ministerie worden de prioriteiten voor het kalenderjaar 2016 geconcentreerd rond twee domeinen. Enerzijds zal ingezet worden op enkele transversale thema's die kunnen bijdragen tot een efficiënt, beter gecoördineerd en coherent strafrechtelijk beleid. Anderzijds wordt prioriteit gegeven aan een aantal criminaliteitsfenomenen die in het komende gerechtelijk jaar een bijzondere aandacht vereisen.

Het openbaar ministerie kiest er zodoende voor om in de uitwerking van zijn prioriteiten twee wegen te bewandelen. Bij de prioriteitstelling werd namelijk vastgesteld dat het voor de goede werking absoluut noodzakelijk is om ook in projecten te voorzien die kunnen bijdragen tot een betere organisatie van het openbaar ministerie. De invulling en de uitwerking van deze prioriteiten zullen door het openbaar ministerie gebeuren. De drie transversale prioriteiten zijn: werken aan adequate en correcte cijfergegevens, integreren van de deelstaten in de uitwerking van het strafrechtelijk beleid en bijdragen aan een optimale rechtsbedeling. Daarnaast kiest het openbaar ministerie er ook voor om vijf belangrijke criminaliteitsfenomenen te bepalen voor het komende kalenderjaar, met name: terrorisme en meer specifiek de gerechtelijke aanpak van *foreign fighters*, cybercrime, mensenhandel en mensensmokkel, intrafamiliaal en seksueel geweld, alsook economische en financiële criminaliteit met inbegrip van fiscale fraude.

Prioritaire fenomenen

Terrorisme: foreign fighters

Een eerste prioritair fenomeen voor het openbaar ministerie betreft het terrorisme, en meer bepaald de problematiek rond de *foreign fighters*. De aanslag die ons land trof op 22 maart 2016 en de eerste resultaten van de verschillende lopende onderzoeken tonen aan hoe belangrijk deze problematiek is. De bestrijding en preventie van terrorisme en radicalisme verdient daarom op elk beleidsniveau de nodige aandacht. Zowel de kadernota integrale veiligheid als het nationaal politieel veiligheidsbeeld maken van deze thema's prioriteiten of duiden deze thema's aan als belangrijk. De kadernota stelt een combinatie voor van het preventiebeleid van de deelstaten, het actieplan "Radicalisme" en het 12-puntenplan van de federale regering. Deze laatste twee geven ook bijzondere aandacht aan het fenomeen van de *foreign fighters*.

Het openbaar ministerie kan binnen het opsporings- en vervolgingsbeleid aan deze problematiek bijdragen.

Verschillende netwerken werken rond materies die bijdragen tot de aanpak van dit fenomeen. Het expertisenetwerk "Terrorisme" spitst zich toe op het ontwerp van omzendbrief van het College van procureurs-generaal betreffende de gerechtelijke aanpak inzake de *foreign terrorist fighters* en de herziening van COL 9/2005 betreffende de gerechtelijke aanpak inzake terrorisme. Het expertisenetwerk "Georganiseerde Criminaliteit" zal het komende jaar zijn aandacht prioritair besteden aan het uitwerken van de nieuwe richtlijnen voor de bijzondere opsporingsmethoden, met de aanpassingen van

COL's 13/2006, 14/2007, 4/2009 betreffende de bijzondere opsporingsmethoden (BOM) en de aanpassing van de wet betreffende de bijzondere opsporingsmethoden (BOM).

Cybercriminaliteit

Er moeten nieuwe middelen worden ontwikkeld om cybercriminaliteit, één van de nieuwe criminaliteitsfenomenen, te bestrijden. De technologische ontwikkelingen maken het namelijk mogelijk om de wet op nieuwe manieren te omzeilen. Deze problematiek dient dan ook prioritair te worden behandeld om de aanpak aan te passen en expertise ter zake op te bouwen. Het betreft hier enerzijds de informaticacriminaliteit in de strikte zin (aanvallen op informaticasystemen, met inbegrip van de kwetsbaarheid van de kritieke infrastructuren en "cybercrime as a service"¹) en anderzijds in de ruime zin (het gebruik van internet en nieuwe technologieën om klassieke criminele feiten te plegen). Bij dit laatste punt zal er worden gefocust op de strijd tegen terrorisme, kinderpornografie en cyberhate.

In de kadernota integrale veiligheid wordt gesteld dat een integrale en geïntegreerde aanpak voor deze materie absoluut prioritair is. In het federaal regeerakkoord en de beleidsverklaring van de minister van Justitie wordt vermeld dat dit fenomeen een prioriteit vormt waarvoor er een geïntegreerde aanpak dient te worden uitgewerkt en het wetgevend kader geleidelijk aan moet worden gewijzigd, waarbij de fundamentele rechten en waarden van een moderne samenleving worden gerespecteerd. Rekening houdend met de omvang van dit type criminaliteit en de prioriteit die eraan moet worden gegeven, wenst de federale regering dat de minister van Justitie en het College van procureurs-generaal een specifiek strafrechtelijk beleid inzake cybercriminaliteit uitstippelen.² Het College van procureurs-generaal heeft daartoe een nieuw netwerk opgericht dat belast is met de uittekening van het strafrechtelijk beleid ter zake vanuit drie invalshoeken: de informaticacriminaliteit in de strikte zin, de mogelijkheden en moeilijkheden met betrekking tot het onderzoek op internet of andere elektronische communicatienetwerken alsook de middelen en struikelblokken betreffende de interceptie van de communicatie. Eén van de prioriteiten van het College bestaat erin aan dit netwerk de middelen te verschaffen om de bakens van een daadwerkelijk geïntegreerd strafrechtelijk beleid vast te leggen.

Mensenhandel en mensensmokkel

Ten derde stelt het openbaar ministerie de prioritaire aanpak van de problematiek rond mensenhandel en mensensmokkel voorop. Deze problematiek wordt ook in de kadernota integrale veiligheid als prioriteit aangeduid, in de eerste plaats mensenhandel, met in ondergeschikte orde mensensmokkel. In de synthese van het nationaal politieel veiligheidsbeeld spreekt men over mensenhandel en onregelmatige migratie. Zoals blijkt

¹ Wanneer cybercriminelen andere diensten op technologisch vlak bijstaan.

² DOC 54 0020/018, Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, Beleidsverklaring Justitie, 17 november 2014, p. 19. Regeerakkoord, 9 oktober 2014, p.120 en p. 147 e.v.

uit deze synthesenota is ons land een transitland voor mensensmokkelaars in afwachting van de oversteek naar het Verenigd Koninkrijk en de Scandinavische landen. Gezien de crisis in het Midden-Oosten en de migratiestroom die dit teweegbrengt, zal het fenomeen van de mensenhandel en -smokkel alsmaar toenemen.

Daarom ook zal het openbaar ministerie in het opsporings- en vervolgingsbeleid hiervoor extra aandacht hebben. Mensenhandel, met mensensmokkel, maar ook meer specifiek onregelmatige migratie worden op de agenda geplaatst. Het expertisenetwerk is binnen deze materie reeds werkzaam en zal ook voor komend jaar prioriteiten stellen die bijdragen aan de aanpak van het fenomeen, en zo ook het actieplan³ "Strijd tegen Mensenhandel 2015-2019" mee uit te voeren. Eén van de specifieke projecten betreft de COL 1/2015 die verder uitgewerkt wordt met specifieke aandacht voor de beeldvorming van het fenomeen, de coördinatie van de onderzoeken en vervolgingen en de gegevensverwerking van de slachtoffers. Daarnaast zal het expertisenetwerk "Jeugdbescherming" een *vademecum* opstellen betreffende de te nemen maatregelen in geval van het aantreffen van een niet-begeleide minderjarige.

Intrafamiliaal en seksueel geweld

Intrafamiliaal en seksueel geweld is een ander fenomeen dat het College van procureurs-generaal als prioritair beschouwt.

Het gaat hierbij om geweld tegen de fysieke, psychische en seksuele integriteit van personen. Deze keuze beantwoordt bijgevolg aan de doelstelling van het justitieplan van de minister van Justitie om ervoor te zorgen dat enkel die gedragingen die een strafrechtelijke vervolging vereisen voor de strafrechter worden gebracht en niet diegenen die op andere manieren kunnen worden afgehandeld.

Het is dus de bedoeling het strafrecht als *ultimum remedium* toe te passen. In dit opzicht maken gewelddadige gedragingen ten aanzien van een persoon deel uit van de harde kern van de materies die strafrechtelijk kunnen worden vervolgd en onder de bevoegdheid van het openbaar ministerie vallen.

Intrafamiliaal en seksueel geweld zijn overigens ook een beleidsprioriteit van de federale regering en de deelstaatregeringen. In de kadernota integrale veiligheid wordt een integrale en geïntegreerde aanpak voor deze problematiek als een absolute vereiste bestempeld. In dit opzicht werd recent het Verdrag van de Raad van Europa ter Voorkoming en Bestrijding van Geweld tegen Vrouwen en Huiselijk Geweld door België bekrachtigd en is het in werking getreden. Dit brengt een aantal verplichtingen inzake het strafrechtelijk beleid met zich mee. Met het oog op de praktische omzetting van dit Verdrag bereiden de federale staat en de deelstaten momenteel een nieuw nationaal actieplan voor over gendergerelateerd geweld om een coherent beleid op dit vlak te

³ X, Actieplan "Strijd tegen Mensenhandel 2015-2019", http://www.dsb-spc.be/doc/pdf/ACTIEPLAN_MH_2015_2019-NL-13072015.pdf.

garanderen. In dit plan komen intrafamiliaal geweld, vrouwelijke genitale verminkingen, gedwongen huwelijken, eergerelateerd geweld en seksueel geweld aan bod.

De expertisenetwerken "Criminaliteit tegen Personen", "Jeugdbescherming", "Slachtofferbeleid" en "Mensenhandel en Mensensmokkel" zijn betrokken bij de strijd tegen intrafamiliaal en seksueel geweld. Het College van procureurs-generaal heeft reeds inspanningen geleverd met betrekking tot deze materie.

Omzendbrief COL 10/2015 betreffende de Seksuele Agressie Set (SAS) wordt momenteel geactualiseerd. Dit document wordt bijgewerkt aan de hand van de aanbevelingen naar aanleiding van de in februari 2014 uitgevoerde evaluatie.

Het expertisenetwerk "Criminaliteit tegen Personen" buigt zich over de redactie van een omzendbrief met betrekking tot eergerelateerd geweld met inbegrip van gedwongen huwelijken en vrouwelijke genitale verminkingen.

Het College heeft tot slot een project goedgekeurd tot een kwalitatieve evaluatie van intrafamiliaal geweld. Het project heeft meer bepaald betrekking op het door de wet van 15 mei 2012 vastgelegde tijdelijke huisverbod in geval van huiselijk geweld, maar het zou het eveneens mogelijk moeten maken om kwalitatieve gegevens te verzamelen over het strafrechtelijk beleid inzake intrafamiliaal geweld in de ruime zin. Het expertisenetwerk "Criminaliteit tegen Personen" zal de in het kader van dit project verzamelde gegevens analyseren, samen met de kwantitatieve gegevens met betrekking tot de recidive inzake intrafamiliaal geweld van een in opdracht van het College door het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie gerealiseerde studie en met andere gegevens van projecten van de deelstaten. Het is de bedoeling het strafrechtelijk beleid ter zake te herzien, waarbij de deelstaten volledig zullen worden betrokken. Met het oog op een coherent beleid, zal het College van procureurs-generaal rekening houden met de beleidsverklaringen van de verschillende ministers. De minister van Justitie verzoekt de expertisenetwerken de richtlijnen van het strafrechtelijk beleid opnieuw onder de loep te nemen en aan te passen zodat deze materie in mindere mate overeenkomstig het klassieke strafrecht zou worden gesanctioneerd. Het openbaar ministerie moedigt overigens de buitengerechtelijke of alternatieve regeling aan wanneer het niet opportuun wordt geacht om vervolging in te stellen. De gemeenschappen vestigen er de aandacht op dat er rekening moet worden gehouden met het belang van de slachtoffers en het voorkomen van recidive aan de hand van een multidisciplinaire aanpak.

De financiële en economische criminaliteit, met inbegrip van de fiscale fraude

De economische en financiële criminaliteit, met inbegrip van de fiscale fraude, is het vijfde fenomeen waarop het College van procureurs-generaal zich wenst toe te spitsen. De verschillende misdrijven ondermijnen immers de gelijkheid tussen de burgers en hun eventuele vertrouwen in het staatsbestel en doen afbreuk aan de rechtsstaat en het economische weefsel van onze samenleving. Dergelijke strafbare feiten verschaffen overigens aan de criminele organisaties een toegangspoort tot de legale circuits e n

financieringsmogelijkheden. De strijd tegen enkele van de voornoemde fenomenen (terrorisme, mensenhandel, cybercriminaliteit) boet in aan slagkracht wanneer het niet de financiering van deze criminaliteitsvormen aan banden legt. Tot slot hechten internationale organisaties (Raad van Europa, FAG⁴) in het bijzonder zeer veel belang aan de bestrijding van het witwassen.

Een specifiek expertisenetwerk is er mee belast de economische en financiële criminaliteit te bestrijden. Dit netwerk heeft net de tenlasteleggingscodes herbekeken om de werkmethoden ter zake op elkaar af te stemmen. Het zal de bedoeling zijn om de aanbevelingen die een hoeksteen vormen voor een uniform strafrechtelijk beleid, in de praktijk om te zetten. Vervolgens is er een omzendbrief opgesteld, waarin de richtlijnen worden vastgelegd om de corruptiedossiers doeltreffend en uniform te verwerken. Er zal moeten worden toegezien op de uitvoering ervan. Het openbaar ministerie staat er overigens in het bijzonder op het "*Una Via-overleg*" met de FOD Financiën herop te starten en te stimuleren om zo de meest efficiënte manier te bepalen om de fiscale fraude te bestraffen. Tot slot bestaat een andere prioriteit van het netwerk erin om een omzendbrief over witwassen te redigeren die de magistraten voorziet in informatie en praktische tips om deze dossiers te behandelen in het kader van het naleven van de internationale aanbevelingen.

Transversale prioriteiten

Hieronder komen de transversale aangelegenheden aan bod die het openbaar ministerie moeten toelaten een doeltreffend strafrechtelijk beleid te voeren:

Werken aan adequate en correcte cijfergegevens

In de strategische visietekst 2014-2021 "Een performant openbaar ministerie voortdurend in beweging" wordt de wens uitgedrukt om een meer *evidence based* beleid te voeren. Om tot een dergelijk strafrechtelijk beleid te komen is er nood aan correcte cijfergegevens.

Ook in het licht van het autonoom beheer zullen correcte cijfergegevens steeds meer aan belang winnen. Zonder concrete en betrouwbare gegevens is het voor de lokale entiteiten zeer moeilijk om een degelijk beheersplan op te maken. Er is met andere woorden zowel nood aan een goede elektronische registratie als aan projecten die de betrouwbaarheid van de gegevens verhogen.

⁴ De Financiële Actiegroep (FAG) die als intergouvernementele organisatie door zijn lidstaten werd opgericht, heeft een reeks aanbevelingen uitgewerkt die erkend worden als de internationale norm ter bestrijding van het witwassen van geld, de financiering van terrorisme en de proliferatie van massavernietigingswapens.

In de expertisenetwerken van het College wordt aan diverse projecten gewerkt die hier specifiek op gericht zijn. Zo wordt binnen het expertisenetwerk "Jeugdbescherming" het project "Statistieken en Informaticatoepassingen" gevoerd. Dit project stelt zich enerzijds tot doel bij te dragen aan correcte cijfergegevens van de parketbeslissingen in jeugdzaken en wil anderzijds werk maken van een automatische registratie van de politionele gegevens in de eigen databank van de jeugdparketten anderzijds om de werklast te laten dalen.

De deelstaten betrekken bij de uitwerking van het strafrechtelijk beleid

De uitwerking van een beter gecoördineerd en coherent strafrechtelijk beleid is één van de grote beleidsthema's waarop het openbaar ministerie zijn beleidscyclus 2014-2021 heeft toegespitst. Dit impliceert dat de afstemming ervan op alle actoren het mogelijk moet maken dat de strafzaken geharmoniseerd kunnen worden afgehandeld in functie van de vastgelegde prioriteiten en de middelen waarover de rechterlijke organisatie beschikt, en met inachtneming van de bijzondere kenmerken van elke zaak.

De zesde staatshervorming, die nieuwe bevoegdheden heeft overgeheveld op het vlak van de verkeersveiligheid, de werkgelegenheid, de volksgezondheid, de jeugdbescherming en de strafuitvoering, vormt een belangrijke uitdaging met het oog op de uitwerking van een strafrechtelijk beleid. Met het oog op de coherentie van het eigen optreden betreft het openbaar ministerie zowel de gemeenschappen en gewesten als de Federale Staat, in het kader van hun respectievelijke bevoegdheden, bij de uittekening van het strafrechtelijk beleid. Via het samenwerkingsakkoord van 7 januari 2014 betreffende het strafrechtelijk beleid en het veiligheidsbeleid worden met het oog op deze samenwerking bepaalde middelen vrijgemaakt die door het openbaar ministerie in de praktijk zullen worden omgezet.

De vertegenwoordigers van de justitiehuisen namen reeds deel aan bepaalde netwerken toen ze nog onder de bevoegdheid van de federale overheid vielen. Het expertisenetwerk "Jeugdbescherming" werkte eveneens samen met de gemeenschappen. Deze relaties moeten worden behouden en versterkt. Naar aanleiding van de staatshervorming heeft het College van procureurs-generaal het gecoördineerd strafrechtelijk beleid uitgestippeld dat het volledige actiekader ervan moet bestrijken. In dit opzicht heeft het College vergaderd met de ministers van de deelstaten met het oog op deze coördinatie. Ook heeft het een permanent overlegcomité met de justitiehuisen opgericht dat zou moeten fungeren als centraal aanspreekpunt en overlegplatform om elke kwestie die de specifieke materies van de expertisenetwerken overstijgt, te behandelen. Verscheidene netwerken (bv. "Leefmilieu") hebben vertegenwoordigers van de deelstaten betrokken bij hun werkzaamheden. De structuren van enkele van deze netwerken werden bijgevolg reeds aangepast. Bepaalde netwerken (bv. "Jeugdbescherming") streven er overigens naar rekening te houden met de naar aanleiding van de staatshervorming overgeheveld middelen.

Een prioriteit voor het volgende jaar bestaat er dus in om deze veranderingen tot een goed einde te brengen en in te spelen op de gevolgen van de staatshervorming. Dit zal

een belangrijke impact hebben op de activiteiten van de verschillende netwerken inzake strafrechtelijk beleid. Enerzijds zou dit de deelstaten in de mogelijkheid moeten stellen om hun bevoegdheid om richtlijnen van strafrechtelijk beleid uit te werken ten volle uit te oefenen. Anderzijds biedt dit aan de expertisenetwerken de kans om hun reflecties uit te breiden met deze nieuwe standpunten.

Bijdragen aan een optimale rechtsbedeling

Binnen het openbaar ministerie dient er aandacht geschonken te worden aan de rechtsbedeling. Op een aantal domeinen kan het openbaar ministerie bijdragen aan een efficiëntere afhandeling van de dossiers.

Een eerste belangrijk aandachtspunt is de verdere informatisering van het openbaar ministerie. Het spreekt voor zich dat in een eerste fase geïnvesteerd zal moeten worden in de uitwerking van een performante informatica. Eens de initiële investeringen achter de rug kan een dergelijk systeem een besparing betekenen. Nemen we als voorbeeld het elektronisch dossier. Zo verdwijnt de noodzaak om de dossiers fysiek te verplaatsen tussen de verschillende locaties van justitie, wat de doorlooptijden en de personeelskosten doet dalen. Ook de archivering en de daaraan verbonden kosten verminderen. Daarenboven wordt een belangrijke winst in de mobiliteit van de dossiers geboekt.

Als laatste kunnen we aanhalen dat het openbaar ministerie veel belang hecht aan een samenhangend strafrechtelijk beleid dat vaker vervolgingsalternatieven verkiest. Ook deze dragen bij tot een goede rechtsbedeling. In de visietekst 2016-2021 van het openbaar ministerie wordt gesteld dat de tendens om alle zaken voor de strafrechter te brengen zich nog te vaak voordoet. Er wordt ook te veel geopteerd voor opportuniteitssepots in het kader van dossiers die anders hadden kunnen worden afgehandeld. Eenvoudige zaken moeten in heel België overigens uniform verlopen, waardoor de toepassing van de minnelijke schikking, de herinnering aan de wet, de strafbemiddeling en de pretoriaanse probatie derhalve zouden moeten worden gepromoot. Het promoten van de alternatieve afhandelingsmethoden, zoals de minnelijke schikking en het bevel tot betalen, dragen hiertoe direct bij. Daarnaast hecht het College van procureurs-generaal ook veel belang aan de doorlooptijden van de dossiers.

Er zijn verschillende andere expertisenetwerken die prioriteiten hebben gesteld die zullen bijdragen aan deze doelstellingen. Het expertisenetwerk "Verkeersveiligheid" werkt rond het bevel tot betaling. Het expertisenetwerk "Strafrechtspleging" maakt van de minnelijke schikking en de nieuwe omzendbrief van het College van procureurs-generaal die hierop betrekking heeft, een prioriteit. Het expertisenetwerk "Strafuitvoering" geeft verder tevens bijzondere aandacht aan het actieplan voor de uitvoering van de geldstraffen.

Deel II
Jaarstatistiek
van het openbaar ministerie
voor het jaar 2015

Momenteel verstrekken de statistisch analisten van het openbaar ministerie cijfermateriaal over enerzijds de opsporing en vervolging van strafzaken door de correctionele parketten en het federaal parket, en anderzijds over de instroom van protectionele zaken op de jeugdparketten. Het is evident dat ook de andere geledingen van het openbaar ministerie over objectieve en betrouwbare statistieken moeten kunnen beschikken. Op korte of middellange termijn wordt daarom de exploitatie van statistische gegevens voor alle geledingen beoogd (ook voor politieparketten, arbeidsauditoraten, auditoraten-generaal bij de arbeidshoven en parketten-generaal bij de hoven van beroep).

REEDS BESCHIKBAAR	NOG NIET BESCHIKBAAR
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Correctionele parketten ▪ Jeugdparketten - instroom ▪ Federaal parket 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Politieparketten ▪ Jeugdparketten - beslissingen ▪ Arbeidsauditoraten en auditoraten-generaal ▪ Parketten-generaal

HOOFDSTUK 1 – JAARSTATISTIEK 2015 VAN DE CORRECTIONELE PARKETTEN

De instroom en uitstroom van strafzaken op de correctionele parketten zijn sinds 2010 met respectievelijk 17% en 16% gedaald, met een opvallende daling in 2015 (-10% en -7% ten opzichte van 2014). Wat de tenlasteleggingen betreft, zien we een daling van het aantal eigendomsmisdrijven (-21% ten opzichte van 2010) en het aantal misdrijven tegen personen (-12% ten opzichte van 2010).

De stock van hangende zaken aan het einde van het jaar (op 31 december) is tussen 2014 en 2015 licht gedaald (-3%).

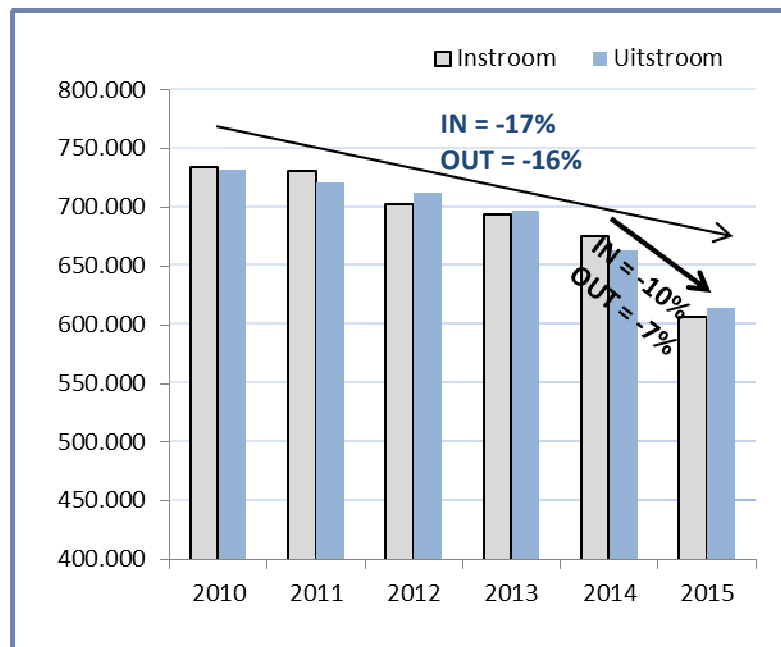
Wat betreft de beslissingen die door de correctionele parketten werden genomen (uitstroom), stellen we een daling vast van de zondergevolgstellingen (-21% ten opzichte van 2010, -9% ten opzichte van 2014). We zien eveneens een daling van het aantal opsporingsonderzoeken afgesloten met een rechtstreekse dagvaarding (-15% ten opzichte van 2010, -6% ten opzichte van 2014).

Instroom – Uitstroom - Stock

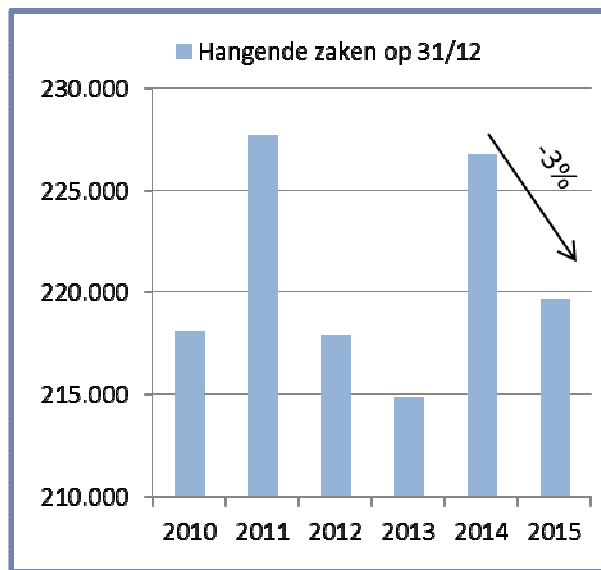
NATIONALE NIVEAU

In de afgelopen jaren is de instroom van nieuwe of heropende strafzaken in de correctionele parketten sterk afgenomen, van 734.847 zaken in 2010 naar 606.852 zaken in 2015. Dit is een daling van 17%. Vooral in het jaar 2015 daalde de instroom sterk, met 10% ten opzichte van 2014.

De uitstroom van strafzaken evolueert gelijkaardig: hij daalt sinds 2010 (-16%) en daalt sterk tussen 2014 en 2015 (-7%).

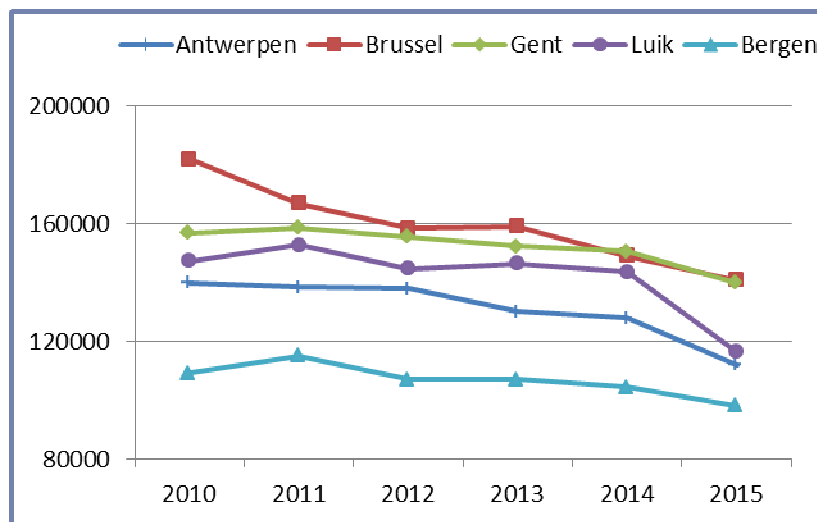

Uit de bovenstaande figuur blijkt dat de uitstroom van de correctionele parketten sinds 2010 elk jaar hoger ligt of gelijk is aan de instroom met uitzondering van de jaren 2011 en 2014. Wat die twee jaren betreft, hebben de parketten wat minder zaken gesloten dan ze hebben ontvangen: op 100 op het parket binnengekomen zaken werden 98 à 99 zaken gesloten.

De stock van hangende zaken op 31/12 daalt licht (-3%) tussen 2014 en 2015, en was, parallel met de analyse van de in- en uitstroom hierboven, de stock hoger in 2011 en 2014.

NIVEAU VAN DE RECHTSGEBIEDEN

De dalingen van de in- en uitstroom die in 2015 ten opzichte van het jaar voordien werden vastgesteld, verschillen per rechtsgebied. De instroom (zie bovenstaande grafiek) daalde het sterkst in het rechtsgebied Luik (-19%) en de uitstroom daalde het sterkst in de rechtsgebieden Antwerpen (-16%) en Luik (-12%). Enkel in het rechtsgebied Bergen nam de uitstroom licht toe (+3%).

De stock op 31/12 daalt sterk in de rechtsgebieden Luik en Bergen tussen 2014 en 2015 (-14% en -9%). Daarentegen neemt hij in die periode sterk toe in het rechtsgebied Antwerpen (+14%).

NIVEAU VAN DE PARKETTEN

De daling van de in- en uitstroom van strafzaken tussen 2014 en 2015 kan in alle parketten worden waargenomen, behalve in de uitstroom van de parketten van Bergen-Doornik (+5%) en Charleroi (0%).

Voor de stock op 31/12 is er een opvallende daling waar te nemen tussen 2010 en 2015 in de parketten van Luxemburg, Waals-Brabant en Namen (-51%, -24% en -18%). Het omgekeerde zien we bij de parketten van Limburg, Luik en Antwerpen (+26%, +16% en +15%). Bij de twee parketten van het rechtsgebied Bergen wordt die tegengestelde trend ook vastgesteld (-16% voor het parket van Bergen-Doornik en +32% voor dat van Charleroi). De toename van de stock tussen 2014 en 2015 in het rechtsgebied Antwerpen merken we bij de twee parketten (+13% voor het parket van Antwerpen en +19% voor dat van Limburg). Bij het parket van Leuven stellen we tussen 2014 en 2015 een daling van de stock vast (-15%).

Soort beslissing

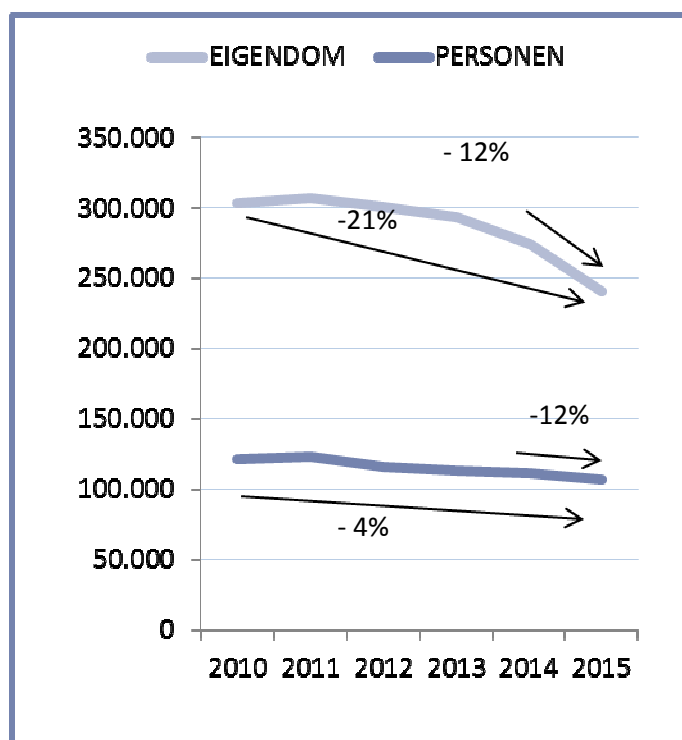
Zoals ook al werd vastgesteld in de voorgaande jaarstatistieken, wordt de uitstroom sterk bepaald door de zondergevolgstellingen. Indien men het aantal zondergevolgstellingen van 2015 vergelijkt met het aantal van 2010 is er sprake van een daling van 21% op nationaal niveau. Voor het afgelopen jaar stelt men een daling van 9% vast tussen 2014 en 2015.

Wanneer in de cijfers voor de zondergevolgstellingen het onderscheid gemaakt wordt tussen zondergevolgstellingen om technische redenen en om opportuniteitsredenen, dan daalden de zondergevolgstellingen om technische redenen tussen 2010 en 2015 met 21% en tussen 2014 en 2015 met 14%. Voor de zondergevolgstellingen om opportuniteitsredenen bedraagt de daling tussen 2010 en 2015 20% en tussen 2014 en 2015 slechts 1%.

De voltooide bemiddelingen in strafzaken namen tussen 2010 en 2015 toe met 15%; tussen 2014 en 2015 daalde hun aantal licht (-3%). Het aantal opsporingsonderzoeken afgesloten door een rechtstreekse dagvaarding daalt tussen 2010 en 2015 met -15% en tussen 2014 en 2015 met -6%. Ook het aantal gerechtelijke onderzoeken afgesloten via een eerste vaststelling voor regeling van de rechtspleging voor de raadkamer daalt (-13% ten opzichte van 2010, -1% ten opzichte van 2014).

Tenlastelegging

De evolutie van de instroom vertoont belangrijke verschillen naargelang de voornaamste tenlastelegging in de zaak⁵.

Er heeft zich een opvallende daling voorgedaan bij de zaken betreffende *eigendomsmisdrijven* (-21% tussen 2010 en 2015 en -12% tussen 2014 en 2015) ten opzichte van vorig jaar. Dit zien we vooral in de rubrieken *gewone diefstal*, *zware diefstal*, *vernielingen*, *beschadigingen & brandstichting* en *informaticabedrog*.

Bij de zaken betreffende *misdrijven tegen personen* is de daling minder uitgesproken (-12% tussen 2010 en 2015 en -4% tussen 2014 en 2015). De daling ten opzichte van 2010 situeert zich vooral bij de zaken betreffende *slagen en verwondingen* en *persoonlijke vrijheid*. De zaken betreffende *moord & doodslag* zijn tussen 2010 en 2015 toegenomen met 13%.

Naast de misdrijven tegen personen en goederen, werd tussen 2010 en 2015 ook een opvallende daling waargenomen van het aantal zaken inzake *economische aangelegenheden* (-59%), *openbare veiligheid & openbare orde* (-27%), *familie & publieke moraal* (-16%) en *landbouw, jacht, visvangst & dierenbescherming* (-12%). De

⁵ Een overzicht van de verschillende tenlasteleggingsrubrieken en de misdrijven die zij omvatten, kan worden gevonden op de website van de jaarstatistieken van de correctionele parketten (www.om-mp.be/stat) in de rubriek "documentatie".

misdrijven inzake *milieu* en *financiële aangelegenheden* bleven tussen 2010 en 2014 min of meer stabiel, maar kennen tussen 2014 en 2015 een daling (voor de twee rubrieken respectievelijk -13% en -10%).

De aantallen van de zaken betreffende *drugs & doping* en *openbare trouw* blijven sinds 2010 stabiel.

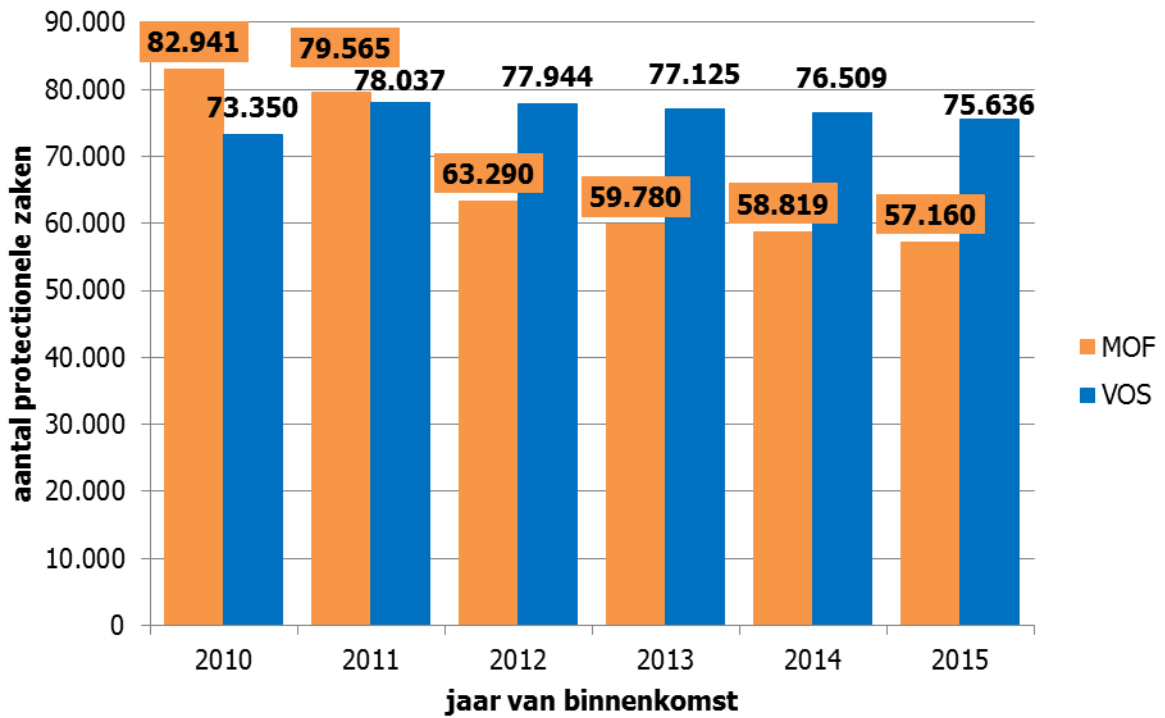
HOOFDSTUK 2 – JAARSTATISTIEK 2015 VAN DE JEUGDPARKETTEN

De jeugdparketten registreerden het voorbije jaar 2% minder protectionele zaken dan in 2014. Vergeleken met 2010 stelt men in 2015 een daling vast van 15%. Deze vrij sterke afname is het gevolg van de verminderde instroom van MOF-zaken (als misdrijf omschreven feit). Vooral de MOF-zaken met betrekking tot eigendomsdelicten daalden tussen 2010 en 2015 (-38%), waarbij dient te worden opgemerkt dat er in 2015 een lichte kentering optrad (2% meer dan in 2014). De MOF-zaken met betrekking tot persoonsdelicten kenden een permanente daling tussen 2010 en 2015 (-31%). Het aantal VOS-zaken (verontrustende situatie) steeg met 3% tussen 2010 en 2015. Deze evolutie is voornamelijk het gevolg van de sterke stijging in 2011 (6% meer dan in 2010). Vanaf 2012 is er een licht dalende trend.

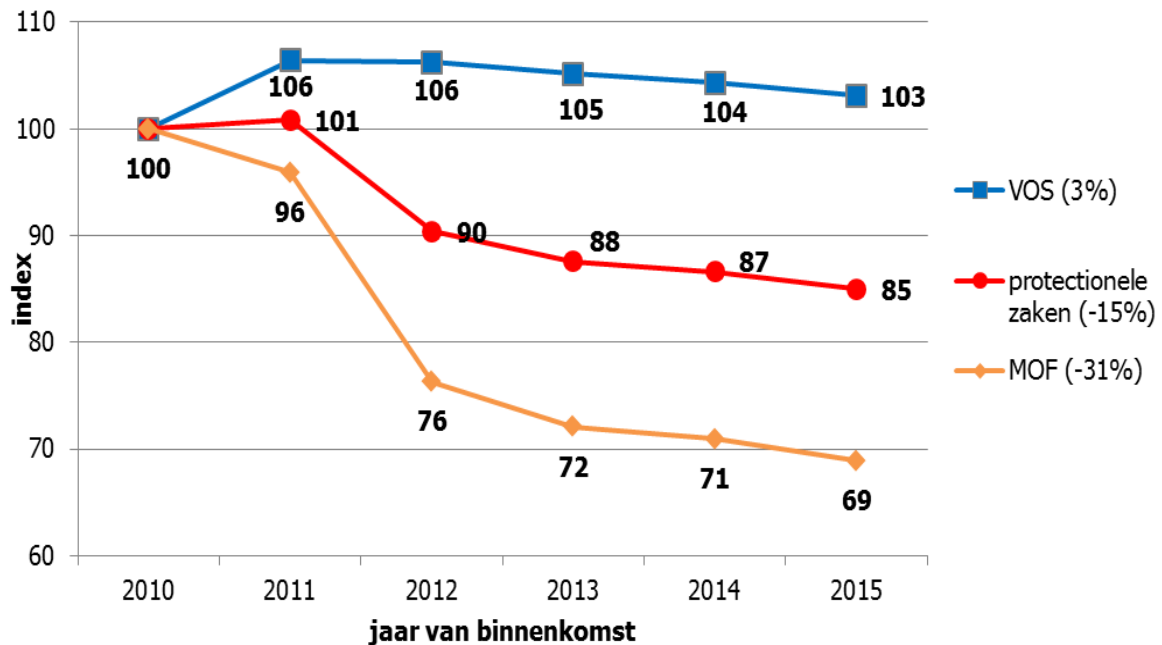
Het aantal **protectionele zaken** dat in 2015 (132.796 zaken) werd geregistreerd op de jeugdparketten is gedaald met 2% ten opzichte van 2014 (135.328 zaken) en met 15% ten opzichte van 2010 (156.291 zaken).

Zoals uit onderstaande figuur blijkt, is de algemeen dalende trend van het aantal protectionele zaken het gevolg van een **verminderde instroom van MOF-zaken (als misdrijf omschreven feit)**: van 82.941 MOF-zaken in 2010 naar 57.160 MOF-zaken in 2015 (-31%). De belangrijkste daling van de MOF-zaken deed zich voor in 2012, gevolgd door lichte dalingen in 2013, 2014 en 2015.

In tegenstelling tot de opvallende algemene daling van het aantal MOF-zaken, is de instroom van de **VOS-zaken (verontrustende situatie)** met 3% toegenomen: van 73.350 VOS-zaken in 2010 naar 75.636 zaken in 2015. Men moet hier evenwel voor ogen houden dat deze toename het resultaat is van een sterke stijging in 2011, gevolgd door een lichte daling in 2012, 2013, 2014 en 2015.

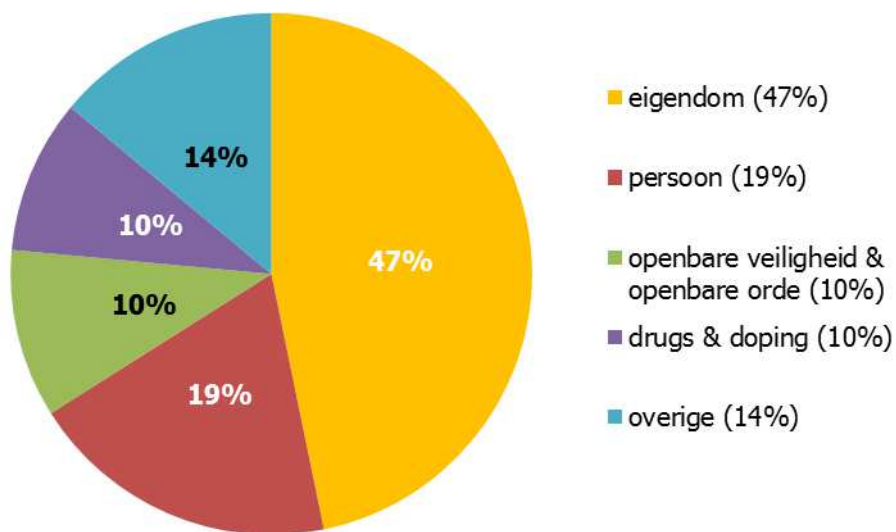
De evolutie van de instroom van de protectionele zaken, uitgesplitst naar MOF- en VOS-zaken, wordt in onderstaande figuur aan de hand van de index⁶ weergegeven.

⁶ Om een duidelijk zicht te geven op de evolutie doorheen de tijd, wordt de index berekend waarbij het jaar 2010 als referentiepunt wordt gekozen. De index voor het jaar 2010 wordt dus vastgelegd op 100 en verdere stijgingen of dalingen worden als een proportie van deze referentie-index uitgedrukt. Een index van bijvoorbeeld 69 in 2015 betekent dus een daling van 31% op vijf jaar tijd.

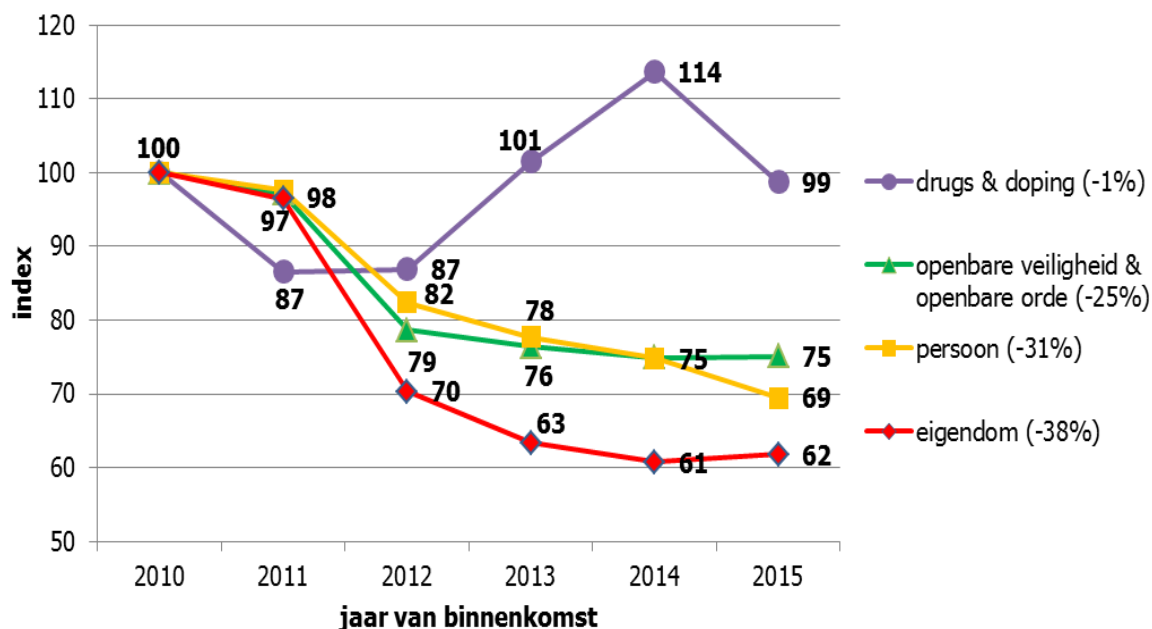
De MOF-zaken die tijdens de periode 2010-2015 binnenkwamen op de jeugdparketten hebben hoofdzakelijk betrekking op⁷:

- eigendomsdelicten (47%), met o.a. diefstal, vandalisme;
- persoonsdelicten (19%), met o.a. slagen en verwondingen, belaging (pesten);
- inbreuken tegen de openbare veiligheid en openbare orde (10%), met o.a. bedreigingen, wapenbezit, smaad, weerspanning;
- drugsdelicten (10%).

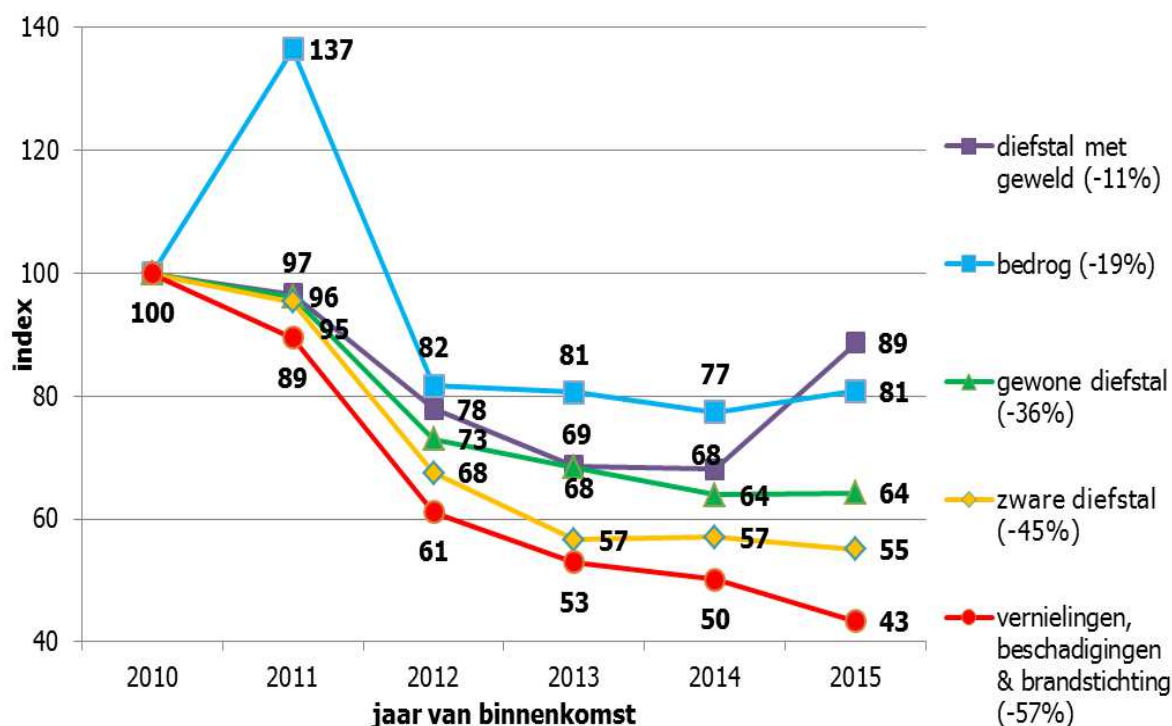
⁷ Een overzicht van de verschillende tenlasteleggingsrubrieken en de inbreuken die zij omvatten, vindt u op de website van de jaarstatistieken van de jeugdparketten (www.om-mp.be/stat) in de rubriek "achtergrondinformatie".

De **evolutie van deze meest voorkomende tenlasteleggingsrubrieken** wordt aan de hand van de index weergegeven in onderstaande figuur.

De afname van het aantal MOF-zaken tijdens de afgelopen zes jaar kan hoofdzakelijk verklaard worden door een globale **verminderde instroom van de eigendomsdelicten** (-38%). Deze afname manifesteert zich vooral bij dossiers inzake:

- vernielingen, beschadigingen en brandstichting (-57%), met o.a. vandalisme, graffiti, brandstichting;
- zware diefstal (-45%), met o.a. woninginbraken;
- gewone diefstal (-36%) met o.a. winkeldiefstal (-41%).

We merken op dat ten opzichte van 2014 er in 2015 opnieuw een lichte toename van het aantal eigendomsdelicten was: van 25.196 zaken in 2014 naar 25.624 zaken in 2015 (2%). We noteren dat deze toename in 2015 vooral merkbaar is bij *diefstal met geweld* - met o.a. de diefstallen door middel van geweld of bedreiging en de diefstallen waarbij wapens werden getoond of gebruikt - en bij *bedrog*, m.n. informaticabedrog.

Over de zes jaren heen merken we eveneens een opvallende daling bij:

- **persoonsdelicten** (-31%), in het bijzonder bij opzettelijke slagen en verwondingen;
- inbreuken tegen de **openbare veiligheid en openbare orde** (-25%), in het bijzonder bij bedreigingen.

Na een forse afname in 2012, zien we in de daaropvolgende jaren een verdere daling bij de persoonsdelicten. Voor de dossiers inzake inbreuken tegen de openbare veiligheid en openbare orde merken we, na een sterke afname in 2012 en een lichte daling in 2013, in 2014 en 2015 een *status quo*.

Tot slot toont de grafiek op pagina 25 dat de globale instroom van **drugsdelicten** - na een forse daling in 2011, een *status quo* in 2012 en een forse stijging zowel in 2013 als in 2014 - opnieuw gedaald is in 2015. In 2015 registreerden de jeugdparketten 6.451 drugsdelicten, dit is een daling van 13% in vergelijking met 2014 (7.425 drugsdelicten).

Eigendomsdelicten vormen zowel bij **jongens als meisjes** de meest voorkomende categorie (2010-2015). Daarbij ligt het aandeel van de gewone diefstallen (o.m. winkeldiefstallen) bij de meisjes verhoudingsgewijs bijna dubbel zo hoog als bij de jongens (31% versus 17%). Concreet betekent dit dat bij de meisjes iets meer dan 3 op de 10 MOF-zaken een gewone diefstal betreft. Bij de jongens merken we dan weer meer zware diefstallen (o.m. woninginbraken) en diefstallen met geweld op dan bij de meisjes (resp. 10% versus 4% en 8% versus 3%). Ook stellen we vast dat jongens zich relatief

meer schuldig maken aan vernielingen, beschadigingen en brandstichting dan meisjes (11% versus 5%). Bij zaken met betrekking tot bedrog (o.a. oplichting, heling, computermisdrijven, misbruik van vertrouwen) zien we dan weer het omgekeerde (4% bij meisjes versus 2% bij jongens).

Daarnaast blijken zaken met betrekking tot drugs relatief meer voor te komen bij jongens dan bij meisjes (11% versus 6%).

Wat betreft de **leeftijd van de minderjarigen** betrokken in MOF-zaken, zien we dat de 16- tot 18-jarigen de grootste groep vormen. Binnen deze leeftijdsgroep vinden we, naast drugsdelicten, relatief veel zaken met betrekking tot zware diefstal en diefstal met geweld terug. De 12- tot 14-jarigen zijn dan weer relatief gezien meer betrokken bij gewone diefstallen zoals winkeldiefstallen. De 6- tot 12-jarigen tenslotte zijn relatief het meest vertegenwoordigd bij zaken met betrekking tot vernielingen, beschadigingen en brandstichting.

Bij de **verontrustende situaties (VOS-zaken)** zijn er doorheen de jaren ongeveer evenveel aanmeldingen voor meisjes als voor jongens. In 2015 had één vierde van de VOS-zaken betrekking op een minderjarige jonger dan 6 jaar. Bij 24% van de VOS-zaken was de betrokken minderjarige tussen 6 en 12 jaar oud. Iets meer dan de helft van de VOS-zaken had betrekking op jongeren tussen de 12 en 18 jaar.

De globale toename van het aantal VOS-zaken met 3% tijdens de periode 2010-2015 blijkt zich vooral te situeren in de jongere leeftijdsgroepen. Zo zijn de VOS-zaken met betrekking tot minderjarigen jonger dan 6 jaar met 16% toegenomen, die met betrekking tot de leeftijdscategorieën van 6 tot 12 jaar en van 12 tot 14 jaar respectievelijk met 10% en met 1%. Voor de oudere leeftijdsgroepen van 14 tot 16 jaar en van 16 tot 18 jaar is er een afname (respectievelijk met 1% en 12%) van het aantal aangemelde VOS-zaken.

Om een beter zicht te krijgen op het **profiel van de minderjarigen** waar de jeugdparketten mee geconfronteerd werden, hanteren we in wat volgt de teleenheid '(unieke) minderjarige'. Elke minderjarige wordt daarbij per jaar en per parket één keer geteld, ongeacht het aantal keer dat hij/zij in een MOF- en/of VOS-zaak betrokken is.

De 57.160 MOF-zaken die instroomden in 2015 hebben betrekking op **34.695 unieke MOF-minderjarigen**. In 2010 waren dit nog 49.132 unieke minderjarigen voor 82.941 MOF-zaken.

Iets meer dan driekwart van de MOF-minderjarigen in 2015 heeft een leeftijd tussen de 14 en 18 jaar. De jongens maken ongeveer driekwart uit van de minderjarigen betrokken in MOF-zaken. We stellen eveneens vast dat 75% van de unieke MOF-minderjarigen betrokken was in één MOF-zaak. Minder dan 5% was betrokken in vijf of meer MOF-zaken.

In de 75.636 VOS-zaken binnengekomen tijdens 2015 werden er **49.993 unieke VOS-minderjarigen** geregistreerd. In 2010 waren dit 48.694 unieke minderjarigen voor 73.350 VOS-zaken.

Ruim de helft van de VOS-minderjarigen in 2015 is jonger dan 12 jaar. Jongens maken iets meer dan de helft uit van het aantal VOS-minderjarigen (51% versus 49% meisjes).

Van het totaal aantal unieke minderjarigen betrokken in protectionele zaken binnengekomen tijdens 2015, is **7% betrokken in zowel een MOF-zaak als een VOS-**

zaak. Concreet gaat het om 5.399 minderjarigen die zich in een verontrustende situatie bevinden en verdacht worden van een als misdrijf omschreven feit. Ongeveer driekwart van deze unieke MOF- & VOS-minderjarigen heeft een leeftijd van 14 tot 18 jaar. Bovendien is twee derde van de unieke MOF- & VOS-minderjarigen van het mannelijk geslacht. Jongens situeren zich daarbij vaker in de leeftijdscategorie 16-18 jaar dan meisjes (37% versus 31%), terwijl bij meisjes de 12- tot 14-jarigen en de 14- tot 16-jarigen een groter aandeel innemen dan bij de jongens (respectievelijk 18% versus 14% en 44% versus 40%). Tenslotte merken we op dat ongeveer de helft van de unieke MOF- en VOS-minderjarigen betrokken is in meerdere MOF-zaken per jaar, terwijl dit bij de unieke MOF-minderjarigen (ongeacht of deze ook in een VOS-zaak betrokken zijn) maar een kwart is.

DEEL III

Evaluaties in toepassing van de wet

HOOFDSTUK 1 – EVALUATIE VAN DE FEDERALE PROCUREUR EN DE WERKING VAN HET FEDERAAL PARKET

1. Inleiding

Krachtens artikel 143*bis*, § 3, derde lid van het Gerechtelijk Wetboek evalueert het College van procureurs-generaal, op basis van onder meer de rapporten van de federale procureur en na deze laatste te hebben gehoord, de wijze waarop de richtlijnen van het strafrechtelijk beleid door de federale procureur worden uitgevoerd, de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent alsmede de werking van het federaal parket.

Er moet worden onderstreept dat het enkel gaat om een globale evaluatie aangezien het College niet mag tussenkomen in de individuele dossiers van de federale procureur en daarover dus geen controle heeft.

De evaluatie die zou moeten gebeuren, heeft betrekking op de periode van **1 januari tot 31 december 2013**.

Op 1 april 2014 liep het mandaat van federaal procureur van de heer Johan Delmulle ten einde, die bij koninklijk besluit van 12 mei 2014 werd aangesteld als procureur-generaal te Brussel. Hij is sedert die datum ook lid van het College van procureurs-generaal. Op 2 april 2014 volgde de heer Frédéric Van Leeuw hem op als korpschef van het federaal parket.

In die omstandigheden meent het College niet te kunnen voldoen aan de in artikel 143*bis*, §3, derde lid van het Gerechtelijk Wetboek vastgelegde verplichting en kan het niet nuttig overgaan tot het horen van de federale procureur en evenmin tot de in dit artikel bepaalde evaluatie voor de periode van 1 januari 2013 tot 31 december 2013.

Wat betreft de evaluatie voor de periode van **1 januari tot 31 december 2014** nam het College kennis van het recentste jaarverslag van de federale procureur (rapport over het kalenderjaar 2014). Deze evaluatie heeft dan ook betrekking op de werking van het federaal parket toen Johan Delmulle op 2 april 2014 opgevolgd werd door Frédéric Van Leeuw als federaal procureur.

Het College hoorde de federale procureur Fr. Van Leeuw op de vergadering van 25 februari 2016. Het College houdt ook rekening met de eigen ervaringen van de procureurs-generaal inzake de goede werking van het federaal parket. Tenslotte werden eind 2014 alle procureurs des Konings bevraagd omtrent hun ervaringen inzake de samenwerking met het federaal parket.

Het College volgt in dit evaluatieverslag het stramien van het jaarverslag van de federale procureur.

2. Strategie en visie van het federaal parket

In 2014 is het federaal parket actief gebleven op het vlak van de bestrijding van diverse misdrijfffenomenen en heeft het zijn opdrachten uitgevoerd, daarbij niet alleen rekening houdend met de zelf uitgewerkte strategie doch zich ook inschrijvend in het algemene beleid van het openbaar ministerie zoals bijvoorbeeld door de uitvoering van verschillende omzendbrieven van het College van procureurs-generaal. Het College kan zich alvast vinden in de tien prioriteiten die zijn weergegeven in pagina's 31 - 36 van het jaarverslag.

Het College stelt overigens vast dat het aantal dossiers van het federaal parket in 2014 andermaal in stijgende lijn is. In dit opzicht wordt er verwezen naar de grote stijging in de secties "Terrorisme" en "Georganiseerde Criminaliteit" (cf. de tabellen op pagina 19 van het jaarverslag van het federaal parket).

De federale procureur heeft ook verscheidene nieuwe prioriteiten vastgelegd en een goede aanzet gegeven voor de aanpak van de informaticacriminaliteit, de economische en de financiële criminaliteit, de corruptie, en de georganiseerde sociale fraude (pagina's 36 - 39).

Gelet op de blijvende stijging van het aantal dossiers en de steeds belangrijkere rol van het federaal parket in het gerechtelijk landschap is terecht gevolg gegeven aan de voorstellen om het kader van de federale magistraten uit te breiden alsmede om de mandaten van de federale magistraten meer dan twee keer te kunnen verlengen, uiteraard gepaard gaande met een goed functionerend evaluatiesysteem.

3. Organisatie en structuur van het federaal parket

Nadat de nieuwe federale procureur in dienst is getreden, werd de structuur van het federaal parket licht aangepast. Er werd een taakverdeling vastgelegd tussen het directiecomité en de beleidscel, en de vijf secties werden behouden (de drie secties "Georganiseerde Criminaliteit", "Terrorisme" en "Internationaal Humanitair Recht/Militaire Bevoegdheden" die de strafvordering uitoefenen, en de twee secties "Internationale Samenwerking" en "Bijzondere Opdrachten" die instaan voor ondersteuning en toezicht). Deze specialisatie garandeert de goede werking van het federaal parket en de gewaardeerde inbreng in diverse overlegorganen.

Er wordt ook benadrukt dat het federaal parket belangrijke kennis opgebouwd heeft over bepaalde misdrijfffenomenen waarover het uitsluitend de strafvordering uitoefent, zoals terrorisme, internationaal humanitair recht en piraterij. Zo kan bij wijze van voorbeeld verwezen worden naar de belangrijke bijdrage van het federaal parket in het gemeenschappelijk onderzoek naar het neerstorten van het vliegtuig MH17 boven Oekraïne.

De organisatie van het federaal parket wordt ook gewaardeerd door de (afdelings)procureurs die de snelle respons, de transparantie en de onmiskenbare

expertise en ondersteuning (zeker in zeer specifieke materies) van deze instantie erkennen.

4. Uitoefening van de strafvordering

De federale procureur heeft in het jaar 2014 beslist de strafvordering uit te oefenen in 673 strafdossiers, wat andermaal een stijging inhoudt tegenover het vorige jaar (445 in 2013). Bovendien werd daarbij geen rekening gehouden met de strafdossiers die bij een reeds bestaand federaal strafdossier werden gevoegd (195 in 2014).

Er dient ook vastgesteld te worden dat het federaal parket een hoog percentage van de aangemelde dossiers onmiddellijk gefederaliseerd heeft: 159 van de in 2014 264 aangemelde dossiers werden onmiddellijk gefederaliseerd. De goede samenwerking met het federaal parket voor de uitoefening van de strafvordering wordt ook aangegeven door de (afdelings)procureurs: enkel twee (afdelings)procureurs wijzen erop dat het federaal parket soms nog terughoudend is om te federaliseren, doch het is evident dat het federaal parket niet systematisch alle dossiers moet federaliseren (en dit ook niet kan wegens onvoldoende personeel).

In het jaarverslag 2014 van het federaal parket wordt een duidelijk overzicht gegeven van alle federale strafdossiers, met een overzicht van de stand van de onderzoeken, het aantal personen in voorlopige hechtenis, de opsplitsing naargelang de herkomst van de dossiers, de opsplitsing naargelang de bevoegdheidsgrond en de vonnissen en arresten ten gronde. Uit de verstrekte gegevens blijkt dat het federaal parket extra geïnvesteerd heeft in bepaalde criminaliteitsdomeinen waar dit zich opdroeg zoals inzake informaticacriminaliteit.

Ondanks het hoge aantal aangemelde en gefederaliseerde dossiers heeft de federale procureur alleszins slechts in een beperkt aantal gevallen toepassing gemaakt van de in artikel 144*bis*, § 3, lid 1 van het Gerechtelijk Wetboek vastgelegde mogelijkheid van delegaties: in 2014 vonden nauwelijks delegaties plaats (met uitzondering van de delegaties in federale terrorismedossiers). Het aantal lag trouwens nog lager dan de vorige jaren. Deze delegaties werden toegewezen na voorafgaand overleg met de korpschefs en veroorzaakten nooit problemen of conflicten. In 2014 heeft de federale procureur ook geen overdreven beroep gedaan op de mogelijkheid (krachtens artikel 144*bis* § 3, lid 2 van het Gerechtelijk Wetboek) om een magistraat naar het federaal parket te detacheren (cf. de toelichting op pagina 96 van het jaarverslag).

5. Coördinatie van de strafvordering

In 2014 werd verschillende malen beroep gedaan op de federale procureur om de uitoefening van de strafvordering te coördineren.

Dit geschiedde wel aanzienlijk minder dan de voorbije jaren, wat onder meer het gevolg is van de schaalvergroting die een vermindering van het aantal lokale parketten met zich heeft meegebracht.

In het licht hiervan hebben enkele (afdelings)procureurs gewezen op de positieve voorbeelden van de constructieve rol van de federale procureur tijdens de coördinatievergaderingen.

6. Internationale samenwerking

Zoals blijkt uit de cijfergegevens in het jaarverslag wordt in het kader van concrete dossiers veelvuldig beroep gedaan op het federaal parket. Zo heeft het in 2014 94 verzoeken tot ondersteuning van de Belgische gerechtelijke autoriteiten en 607 verzoeken van buitenlandse gerechtelijke autoriteiten (waarvan 55 steunaanvragen en 552 rechtshulpverzoeken) beantwoord en 108 grensoverschrijdende observaties gecontroleerd. Het is duidelijk dat het federaal parket een beduidende meerwaarde betekent rekening houdend met de opgebouwde knowhow. Vele (afdelings)procureurs hebben aangegeven dat ze de ondersteuning door het federaal parket enorm waarderen vooral op grond van de algemene expertise, de nuttige en vlotte contacten met de buitenlandse autoriteiten en de bijzondere kennis omtrent sommige materies, waaronder de Gemeenschappelijke Onderzoeksteams (GOT).

Het federaal parket levert ook op het beleidsniveau waardevolle bijdragen zoals in de nationale overleggroep “Internationale Samenwerking” en overlegorganen met andere landen, zoals het Bureau voor Euregionale Samenwerking (BES). Het federaal parket blijft ook een belangrijke rol spelen als centraal aanspreekpunt voor diverse partners zoals Eurojust, het Europees Justitieel Netwerk (EJN), Europol, het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (Olaf) en de verbindingsofficieren van de politie. Er wordt in het bijzonder gewezen op de medewerking van het federaal parket bij de uitwerking van de nieuwe ministeriële omzendbrief van 27 maart 2014 betreffende de Belgische verbindingsofficieren van de geïntegreerde politie in het buitenland, evenals op de totstandkoming van een samenwerkingsprotocol met Bulgarije. Het federaal parket heeft eveneens een aanzienlijke rol gespeeld bij de redactie van de COL 11/2014 betreffende het videoconferentiesysteem waarvan in 2014 al regelmatig gebruik werd gemaakt.

De procureur-generaal te Gent apprecieert in het bijzonder de bijdrage van het federaal parket aan de jaarlijkse basisopleiding op het vlak van internationale samenwerking voor de beginnende magistraten, aan het opstarten van het nationaal coördinatiesysteem van Eurojust (NCSE) en aan de binnen het BES opgerichte werkgroepen.

7. Getuigenbeschermingscommissie

In 2014 vonden er 3 vergaderingen van de Getuigenbeschermingscommissie plaats. De procureur-generaal te Gent zetelt in deze commissie en bestempelt de wijze waarop de federale procureur de vergaderingen voorbereidt en voorzigt als positief. De procureur te Brussel zetelt ook in deze commissie en liet weten dat hij de werking van deze commissie apprecieert.

Bovendien wordt er ook onderstreept dat de federale procureur correct en tijdig een verslag heeft ingediend over de jaarlijkse controle van de provisies D (operationele bescherming van de bedreigde getuigen) en E (werkingsfonds van de Getuigenbeschermingsdienst).

8. Bijzondere opsporingsmethoden (BOM)

De federale procureur levert in het jaarverslag betrouwbare statistieken over de door de parketten gemelde observaties en infiltraties, de door het federaal parket gevorderde observaties en infiltraties evenals de specifieke BOM-machtigingen die moeten afgeleverd worden door het federaal parket (zie pagina's 139 - 140 en 145). Bovendien heeft het federaal parket grondig het gebruik van de fictieve identiteiten en bijzondere fondsen gecontroleerd en hier nauwgezet verslag over uitgebracht overeenkomstig artikel 90*decies* van het Wetboek van strafvordering, zoals dit onder meer het geval is voor het jaarverslag.

In 2014 leverde het federaal parket ook een belangrijke bijdrage aan de vergaderingen van de Millenniumcommissie die zich buigt over de vrijwaring van de anonimiteit en de veiligheid van de undercoveragenten, en aan het door Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (IGO) georganiseerde BOM-seminarie.

Diverse (afdelings)procureurs hebben benadrukt dat ze voor deze complexe materie steeds kunnen terugvallen op de efficiënte bijstand van de gespecialiseerde federale magistraat, alsook dat ze de jaarlijkse opleiding echt als nuttig beoordelen.

9. Toezicht op de werking van de DGJ

Net als de vorige jaren heeft de federale procureur nauwgezet de algemene en bijzondere werking van de federale politie gecontroleerd, en heeft hij ook correct zijn opdrachten uitgevoerd in het kader van de arbitrage- en embargoprocedures.

De federale procureur heeft in dit opzicht terecht benadrukt dat de embargoprocedure niet overdreven mag worden toegepast (73 gevallen in 2014) en dat de noodzaak om een dergelijke maatregel te handhaven grondig gemotiveerd zou moeten zijn.

Ook in 2014 heeft de federale procureur constructief medegewerkt aan onder meer de werkzaamheden van het expertisenetwerk "Politie" en de Federale politieraad. Het federaal parket was eveneens actief betrokken bij de denkoefening inzake de optimalisatie van de federale politie.

10. Ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht

Artikel 144*quater* van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de federale procureur exclusief bevoegd is voor de uitoefening van de strafvordering inzake ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht. Gelet op de serieuze stijging van het aantal van deze complexe dossiers (103 opsporingsonderzoeken, 21 gerechtelijke onderzoeken en 32 rechtshulpverzoeken van internationale strafrechtbanken in 2014) moest de federale procureur prioriteiten stellen bij de behandeling van de dossiers.

De sectie "Internationaal Humanitair Recht" van het federaal parket heeft reeds een uitgebreide kennis en ervaring opgebouwd in deze materie, onderhoudt contacten met de internationale instellingen en wordt regelmatig gevraagd om deel te nemen aan internationale conferenties en gespecialiseerde opleidingen (cf. in het bijzonder pagina's 169 - 170 van het jaarverslag).

11. Militaire bevoegdheden

De federale procureur geeft in het jaarverslag (pagina's 171 e.v.) een duidelijk overzicht van zijn bevoegdheden op het vlak van in het buitenland gepleegde misdrijven door leden van de Belgische strijdkrachten en reikt ook statistieken aan van het aantal geopende dossiers (69 in 2014), die werden opgesplitst per materie en per land waar het misdrijf werd gepleegd.

Het federaal parket heeft ook meegewerkt aan diverse opleidingen en specifieke richtlijnen uitgewerkt, waarbij de aandacht in het bijzonder kan worden gevestigd op de dienstnota 24/2014 betreffende de aanwezigheid van magistraten van het openbaar ministerie bij de Belgische troepen in het buitenland. Het College van procureurs-generaal treedt ook het standpunt van de federale procureur bij dat de gespecialiseerde politiedienst moet behouden worden.

Tenslotte wijst het College van procureurs-generaal erop dat verschillende (afdelings)procureurs tevreden zijn over de door het federaal parket georganiseerde opleidingen en missies naar het buitenland.

12. Terrorisme

Hoewel het geen exclusieve bevoegdheid van het federaal parket is, oefent de federale procureur *de facto* overeenkomstig COL 9/2005 exclusief de strafvordering uit inzake terroristische misdrijven. Uit de duidelijke cijfers in het jaarverslag blijkt dat het aantal dossiers in 2014 opnieuw beduidend gestegen is: 195 nieuwe federale strafonderzoeken (150 in 2013), 678 algemene dossiers (547 in 2013) en 47 passieve internationale rechtshulpverzoeken (41 in 2013). De belangrijkste processen worden toegelicht in het jaarverslag en werden ook meegedeeld aan de procureur-generaal te Gent met het oog op de verspreiding van de rechtspraak binnen het expertisenetwerk "Terrorisme en Sekten".

Het federaal parket heeft eveneens in 2014 regelmatig nuttig overlegd en correct informatie uitgewisseld met alle andere betrokken diensten, waaronder het College voor Inlichting en Veiligheid (CIV), Eurojust, de inlichtingendiensten van de Dienst voor de Veiligheid van de Staat (DVS) en de Algemene Dienst Inlichtingen en Veiligheid (ADIV), het Coördinatieorgaan voor de Dreigingsanalyse (OCAD), het directoraat-generaal Penitentaire Inrichtingen (DG EPI) en de FOD Buitenlandse Zaken.

Het federaal parket zorgt voor de efficiënte informatie-uitwisseling, onder andere via de dagelijkse update van de Terrorisme Monitor en de wekelijkse overlegvergaderingen.

Het federaal parket heeft prioriteiten gesteld en dossiers toevertrouwd aan de gespecialiseerde eenheden van de FGP's te Oost-Vlaanderen, Antwerpen, Luik en Charleroi rekening houdend met de onophoudelijke capaciteitsproblemen binnen de onderzoekseenheid van de FGP Brussel (DR3) (cf. pp. 209-212 van het jaarverslag van het federaal parket van 2014).

Het College van procureurs-generaal wijst ook op de relevante bijdrage van het federaal parket aan de antwoorden op de parlementaire vragen en de aanpassing van de wetgeving om de strijd tegen het terrorisme efficiënter te kunnen voeren.

Het College van procureurs-generaal looft in het bijzonder de sectie "Terrorisme" die door haar permanente beschikbaarheid, operationele capaciteit, expertise en professionalisme, een essentiële draaischijf en motor geworden is in de gerechtelijke aanpak van het terrorisme. Daarnaast prijzen de (afdelings)procureurs te Brussel en Luik de beschikbaarheid en de expertise van het federaal parket evenals de zeer goede samenwerking met deze instantie.

13. Positie van het federaal parket binnen het openbaar ministerie

De federale procureur nam in 2014 deel aan 19 vergaderingen van het College van procureurs-generaal, aan 5 vergaderingen van de Raad van procureurs des Konings, en aan 2 vergaderingen van het nieuwe College van het openbaar ministerie, en wordt ook vertegenwoordigd in vele expertisenetwerken. Dit levert een meerwaarde op en zorgt voor een optimale integratie van het federaal parket in het openbaar ministerie.

14. Nationale cel DNA

Met verwijzing naar pagina 221 e.v. van het jaarverslag dankt het College van procureurs-generaal het federaal parket voor de bijkomende inspanningen ten voordele van de binnen deze instantie gevestigde nationale Cel DNA en het opstarten van de geautomatiseerde internationale uitwisseling.

15. Conclusie

Het College van procureurs-generaal ervaart de wijze waarop de federale procureur in dit eerste (gedeeltelijke) jaar van zijn mandaat de door hem vooropgestelde objectieven, zowel in concrete als in beleidsdossiers uitvoert, als positief.

De magistraten van het federaal parket vervullen hun wettelijke opdrachten met de ondersteuning van het administratief personeel op een professionele en dynamische manier. Het federaal parket beantwoordt ruimschoots aan de hoge verwachtingen en garandeert in de hem door de wetgever toevertrouwde domeinen de synergie en de coherentie tussen de verschillende geledingen van het openbaar ministerie.

De bevroegde (afdelings)procureurs benadrukken hun positieve ervaringen met het federaal parket, vooral de noodzakelijke expertise en deskundigheid in vele domeinen, de toegankelijkheid en de constructieve en transparante werking. Daarnaast zijn ze ook verheugd over de nuttige contacten en vergaderingen met deze instantie.

Zonder afbreuk te willen doen aan de onmiskenbare verdiensten van de andere secties van het federaal parket is het College zich maar al te goed bewust van de bijzondere psychologische druk en werklast die reeds in 2014 bestond binnen de sectie terrorisme van het federaal parket en nog in grotere mate op het moment van de publicatie van deze evaluatie. Het College ondersteunt dan ook met overtuiging de herhaalde vraag van de federale procureur om in dit domein het kader van het federaal parket, zowel qua

magistraten als qua ondersteunend personeel en middelen te versterken. Bijgevolg is het tevreden over de hiertoe in de potpourri II-wet vastgelegde kaderuitbreiding en de interdepartementale provisie terrorisme 2016: alleen een sterk onderbouwde sectie "Terrorisme" van het federaal parket zal immers het openbaar ministerie kunnen helpen, samen met de gewaardeerde inzet van de lokale parketten, om in de toekomst op gerechtelijk vlak het hoofd te kunnen blijven bieden aan het misdrijf fenomeen van het terrorisme dat de maatschappij ontwricht.

Luidens artikel 143*bis* § 3 van het Gerechtelijk Wetboek geeft het College dan ook een gunstig advies (op een schaal van gunstig gaande tot onvoldoende).

HOOFDSTUK 2 – EVALUATIE VAN HET BELGISCHE LID VAN EUROJUST

1. Overeenkomstig het besluit 2002/187/JBZ van de Raad van de Europese Unie van 28 februari 2002, dat gewijzigd werd door het besluit 2009/426/JBZ van 16 december 2008 werd Eurojust opgericht als orgaan van de EU om de strijd tegen ernstige vormen van criminaliteit te versterken. Deze Europese norm werd omgezet naar Belgisch recht door de wet van 21 juni 2004 die bij amendement werd gewijzigd door de wet van 25 april 2014. Krachtens artikel 9 van deze wet evalueert het College van procureurs-generaal het Belgische lid bij Eurojust. Deze evaluatie gebeurt onder andere op grond van de verslagen van het Belgische lid en na de betrokkene te hebben gehoord, en wordt opgenomen in het jaarverslag van het College van procureurs-generaal.

Het Belgische lid, mevrouw Michèle Coninx, werd gehoord op de vergadering van het College van procureurs-generaal van 12 maart 2015, waarbij zij een relevant overzicht gegeven heeft van haar vele activiteiten.

Het College van procureurs-generaal vestigt er hier de aandacht op dat het Belgische lid van Eurojust momenteel federaal magistraat is en dus twee keer wordt gehoord met het oog op haar evaluatie, meer bepaald door het College van procureurs-generaal enerzijds en door de federale procureur anderzijds. Zo meent het College dat één enkele controle door de federale procureur volstaat en dat hiertoe een wetswijziging zou moeten worden overwogen.

2. Overeenkomstig voornoemde wet en de richtlijnen uit omzendbrief COL 15/2004 betreffende Eurojust moet het Belgische lid van Eurojust tweemaandelijks een activiteitenverslag over zijn/haar werkzaamheden binnen deze instantie voorleggen en dient de federale procureur in kennis te worden gesteld van alle gegevens die belangrijk zijn voor de opsporingen of vervolgingen die het openbaar ministerie in België instelt.

Mevrouw Coninx voldoet adequaat aan deze rapportage- en kennisgevingsplicht.

Daarenboven wordt de procureur-generaal te Gent, die bevoegd is voor de internationale samenwerking in strafzaken, snel op de hoogte gebracht van de opgestarte Eurojust-dossiers waarbij België betrokken is en dit aan de hand van duidelijke verslagen.

Mevrouw Coninx heeft overigens regelmatig contact met het federaal parket en neemt systematisch deel aan de driemaandelijke vergaderingen van de overleggroep "Internationale Samenwerking in Strafbzaken".

3. Op het einde van 2014 werden alle procureurs des Konings bevestigd over hoe ze in de praktijk de samenwerking met mevrouw Coninx in het kader van de relaties met Eurojust ervaren en het optreden van het Belgisch bureau van dit orgaan evalueren.

De reacties zijn unaniem positief en loven onder meer de toegankelijkheid en beschikbaarheid van mevrouw Coninx bij het Belgisch bureau, de snelheid, de

correctheid en de volledigheid van de antwoorden, de doeltreffendheid van de tussenkomsten in het kader van het oplossen van problemen en de voorbereiding van rechtshulpverzoeken evenals de meerwaarde van het internationaal overleg tijdens de oprichting van een Gemeenschappelijk Onderzoeksteam (GOT) en van uitstekend georganiseerde coördinatievergaderingen en de kwaliteitsvolle vertalingen.

4. In de lijn van de vorige evaluaties en op basis van deze beoordelingselementen evalueert het College van procureurs-generaal de wijze waarop mevrouw Coninx de richtlijnen van het strafrechtelijk beleid uitvoert en haar bevoegdheden uitoefent, met inachtneming van de taken en doelstellingen van Eurojust als zeer positief.

In het bijzonder wordt erop gewezen dat:

- zij een grote inzet vertoont en werkbestendig is;
- zij een ruime kennis heeft van de internationale samenwerking in strafzaken en een ruime ervaring heeft op het vlak van deze materie;
- zij uitstekend meertalig is;
- de federale procureur zeer tevreden is over haar bijdrage aan de materie van het terrorisme als voorzitter van het “Counter–Terrorism Team” binnen Eurojust;
- zij steeds bereid is een bijdrage te leveren aan opleidingen – zo heeft zij op 27 januari 2014 tijdens de jaarlijkse basisopleiding over de internationale samenwerking een zeer interessante uiteenzetting gegeven over de opdrachten, organisatie en werking van Eurojust. Op het einde van 2014 heeft ze het initiatief genomen een lezing te houden over Eurojust die gedurende drie dagen plaatsvond in Antwerpen, Luik en Brussel en waarvan het de bedoeling was om de werking van en de samenwerking met deze instantie toe te lichten aan de magistraten van het openbaar ministerie en de onderzoeksrechters;
- zij een correcte taakverdeling garandeert in overleg met de gedetacheerde nationale deskundige (GND) en dat onder haar toezicht in 2013 de fakkel zonder problemen werd doorgegeven aan een nieuwe GND (Grace van Beselaere volgde Daniel Bernard op);
- zij in haar unieke positie als voorzitter van Eurojust natuurlijk een belangrijke rol speelt bij de behandeling van de beleidskwesties, maar dat deze taak haar niet belet om betrokken te blijven op het operationeel niveau;
- zij op een constructieve manier heeft deelgenomen aan de uitwerking van een gemeenschappelijke ontwerpomzendbrief met het oog op de update van omzendbrief COL 15/2004 betreffende Eurojust evenals aan de integratie van het Nationaal Coördinatiesysteem voor Eurojust (NCSE) in het federaal parket om een gestructureerde informatie-uitwisseling tussen België en Eurojust op touw te zetten.

5. Tot slot verwijst het College naar het vorige jaarverslag waarin de aandacht op een gedetailleerde manier gevestigd wordt op het feit dat de Belgische vertegenwoordiging bij Eurojust onderbemand is en dat versterking aan de orde is voor zover dat het aantal zaken alsmear blijft stijgen gelet op de succesvolle tussenkomsten van Eurojust en dat mevrouw Coninx als voorzitter vooral beleidsopdrachten uitvoert.

Hoewel artikel 2 van dit besluit van de Europese Unie bepaalt dat elke Europese lidstaat een nationaal lid detachert dat wordt bijgestaan door een adjunct en een assistent, wordt er in artikel 2 van de interne wet enkel vastgelegd dat de minister van Justitie het Belgische lid van Eurojust aanstelt en voor dit lid een assistent kan toewijzen. Het voorstel om de wet inzake Eurojust te wijzigen via een uitbreiding van de Belgische vertegenwoordiging (een nationaal lid, een adjunct en een assistent) werd niet opgenomen in de wetwijziging van 25 april 2014 en de minister van Justitie heeft nog geen assistent van het Belgisch lid aangeduid.

Er wordt hieromtrent verwezen naar de zesde reeks wederzijdse evaluaties aangaande de praktische omzetting en toepassing van de kaderbesluiten van de Europese Unie met betrekking tot Eurojust en het EJV waarin er duidelijk gewag wordt gemaakt van het feit dat het mandaat van voorzitter niet strookt met dat van nationaal lid (cf. doc 12874/14 en 14536/14): *“Volgens artikel 28, lid 2 van het Eurojust besluit “[kiest] het College een voorzitter uit de nationale leden en kan [het], indien het het nodig acht, maximaal twee ondervoorzitters kiezen.” Niettemin is bij de zesde evaluatie gebleken dat het uitoefenen van de dubbele functie van “normaal” nationaal lid en (onder)voorzitter een te grote belasting vormt – “door hun aard zijn de functies van voorzitter en ondervoorzitter veeleisend en vereisen ze dat gekozen leden er al hun tijd aan besteden.”*”

HOOFDSTUK 3 – RAPPORT OPGESTELD IN TOEPASSING VAN ARTIKEL 47undecies Sv.

1. Artikel 47undecies, lid 1 van het Wetboek van Strafvordering: geseponeerde dossiers – Punt VII.5.1 van omzendbrief COL 13/2006

Kalenderjaar 2014

- Rechtsgebied Antwerpen:

Wat het gerechtelijk arrondissement Antwerpen betreft:

- Afdeling Antwerpen: er werden 13 dossiers geseponeerd waarin toepassing werd gemaakt van observatie en/of infiltratie:
 - 1 dossier inzake poging tot aanmaak van psychotrope stoffen, in vereniging.
 - 5 dossiers inzake mededaderschap aan:
 - (poging) tot invoer van, handel in en bezit van verdovende middelen, in vereniging;
 - en - deelname aan een criminele organisatie.
 - 1 dossier inzake mededaderschap aan de invoer van, de handel in en het bezit van verdovende middelen, in vereniging.
 - 3 dossiers inzake mededaderschap aan:
 - diefstal d.m.v. braak, inklimming en valse sleutels;
 - en - bendevorming.
 - 1 dossier inzake mededaderschap aan de handel in en het bezit van verdovende middelen.
 - 1 dossier (infiltratie) inzake:
 - witwassen;
 - en - criminele organisatie.
 - 1 dossier (observatie + infiltratie) inzake handel in en bezit van verdovende middelen, in vereniging.

Er werd tevens 1 proactief dossier waarin toepassing werd gemaakt van observatie voorgelegd met het oog op een wettigheidscontrole. Dit onderzoek handelde over:

- het vervaardigen van, de handel in en het bezit van psychotrope stoffen, in vereniging;
- criminele organisatie.

- Afdeling Mechelen: er werden geen dossiers geseponeerd waarin toepassing werd gemaakt van observatie en/of infiltratie.
- Afdeling Turnhout: er werd 1 dossier geseponeerd waarin toepassing werd gemaakt van observatie, namelijk inzake een helinginbreuk op artikel 505 van het Wetboek van Strafvordering.

Wat het gerechtelijk arrondissement Limburg betreft:

- Afdeling Hasselt: er werden 4 dossiers geseponeerd waarin toepassing werd gemaakt van observatie:
 - 3 dossiers inzake inbreuken op de wetgeving met betrekking tot de verdovende middelen en psychotrope stoffen (in vereniging);
 - 1 dossier inzake mensenhandel met verzwarende omstandigheden.
- Afdeling Tongeren: er werden 3 dossiers geseponeerd waarin toepassing werd gemaakt van observatie:
 - 1 dossier inzake belaging en woonstschennis;
 - 2 dossiers inzake handel in en bezit van verdovende middelen.

Over beide arrondissementen heen houden de meeste onderzoeken verband met feiten van verdovende middelen en psychotrope stoffen en geldt dat de meeste septs gemotiveerd werden op grond van technische motieven zoals 'onvoldoende bewijs' of 'dader onbekend'. Er kan worden geconcludeerd dat het nazicht aantoonde dat de diverse toepasselijke wettelijke bepalingen werden nageleefd.

▪ **Rechtsgebied Brussel:**

Wat het gerechtelijk arrondissement Waals-Brabant betreft: er werden geen dergelijke dossiers geseponeerd tijdens de referentieperiode.

Wat het gerechtelijk arrondissement Leuven betreft: er werden tijdens de referentieperiode 6 dossiers geseponeerd die betrekking hadden op feiten die als volgt werden gekwalificeerd:

- diefstal met verzwarende omstandigheden;

- opzettelijke brandstichting bij nacht van een onroerend goed (2 dossiers);
- inbreuken op de drugwetgeving (al dan niet in vereniging) (2 dossiers);
- inbreuken op de kansspelwetgeving.

In elk van deze dossiers werd tot observatie overgegaan. Deze observaties leverden echter geen nuttige resultaten op of konden de aanvankelijke informatie niet bevestigen. In één dossier diende de bijzondere opsporingsmethode (BOM) stopgezet te worden omdat het slachtoffer niet langer bereid was de broodnodige medewerking te verlenen. In een ander dossier bleek het ingezette technisch materiaal dan weer niet afdoende te zijn: de camera kon namelijk, bij gebrek aan straatverlichting, de nummerplaten van de passerende voertuigen niet lezen. Een infraroodspot zou de oplossing geweest zijn, maar het bestaande toestel was defect en kon omwille van budgettaire problemen niet hersteld worden.

De controle van deze dossiers gaf geen aanleiding tot opmerkingen, met uitzondering van één dossier waarin het proces-verbaal ontbrak waarin verwezen dient te worden naar de machtiging en de verlenging ervan. Hoewel de Leuvense procureur aangekondigd heeft dit proces-verbaal te zullen laten opstellen en nadien te versturen, moet opgemerkt worden dat de BOM-maatregel ondertussen al anderhalf jaar geleden afgesloten werd. Een correcte opvolging van het dossier houdt niettemin in dat de BOM-magistraat uiterlijk op het moment van het nemen van de sepotbeslissing verifieert of het dossier wel degelijk volledig en in orde is.

Wat het gerechtelijk arrondissement Brussel betreft:

- Afdeling Halle-Vilvoorde: er werden geen dergelijke dossiers geseponeerd tijdens de betrokken periode.
- Afdeling Brussel: er werden 10 dossiers geseponeerd gedurende de referentieperiode die betrekking hadden op feiten die als volgt werden gekwalificeerd:
 - vereniging van misdadigers met het oog op het plegen van diefstallen met braak (2 dossiers);
 - vereniging van misdadigers met het oog op het plegen van diefstallen met geweld of met braak;
 - vereniging van misdadigers met het oog op het plegen van diefstallen met braak en het bezit en de verkoop van drugs, in vereniging;
 - vereniging van misdadigers met het oog op het plegen van diefstallen met geweld (2 dossiers);
 - criminele organisatie en oplichting;
 - eurovalsmunterij;
 - mensenhandel en seksuele uitbuiting van minderjarigen;
 - exploitatie van prostitutie.

In één dossier werd tot infiltratie én observatie overgegaan. De infiltratie moest echter worden stopgezet omdat niet voldaan kon worden aan een essentiële voorwaarde ervan (in het kader van de bevoegdheid van de Belgische rechtscolleges), want de duidelijk criminele targets konden niet bereid gevonden worden om zich naar Brussel te begeven voor een contact met de undercoveragenten. In de overige dossiers werd enkel de bijzondere opsporingsmethode van de observatie bevolen.

In één dossier kon de gemachtigde maatregel wegens capaciteitsproblemen niet worden uitgevoerd. In een ander dossier was de observatie, die gepaard ging met een specifieke seining in de Algemene Nationale Gegevensbank (ANG) voor een uitgestelde tussenkomst, dan weer nutteloos geworden door een interventie van de Lokale Politie, die overging tot de controle van het voertuig en de arrestatie van de bestuurder ervan. In de overige dossiers leverden de observaties geen nuttige elementen op of kon de aanvankelijke informatie niet worden bevestigd.

Er kan ook worden vermeld dat er in één dossier uiteindelijk bleek dat er geen sprake was van strafbare feiten. In een ander dossier leidden de observaties ten slotte wel tot heel wat nuttige informatie, maar konden uiteindelijk geen concrete elementen worden verzameld die het bestaan van een strafbaar feit konden aantonen.

De controle van deze dossiers gaf geen aanleiding tot opmerkingen, met één enkele uitzondering. In één dossier werd de observatie namelijk mondeling gemachtigd op een vrijdag, met uitwerking vanaf de maandag daarop (voor een termijn van één maand, startende vanaf deze maandag). Dergelijke handelswijze, hoe praktisch en pragmatisch ze ook moge zijn, lijkt evenwel moeilijk verenigbaar te zijn met het begrip 'hoogdringendheid'. Ten slotte werd in één dossier de machtiging uitgebreid met behoud van de aanvankelijk gemachtigde periode, maar werd deze uitbreiding een verlenging van de machtiging genoemd. Hoewel het hierbij in wezen ging om het gebruik van een verkeerd formulier, kan een dergelijke handelswijze voor onnodige verwarring zorgen.

Behoudens de hierboven vermelde opmerkingen, die zullen worden voorgelegd aan de betrokken procureurs des Konings, toont het nazicht aan dat de diverse toepasselijke wettelijke bepalingen werden nageleefd en dat met name het open en het vertrouwelijk dossier correct werden ingevuld.

▪ **Rechtsgebied Gent:**

Wat het gerechtelijk arrondissement Oost-Vlaanderen betreft:

- Afdeling Gent: er werden 13 dossiers geseponeerd met observatie:
 - 8 dossiers inzake productie van/handel in verdovende middelen, in vereniging;
 - 1 dossier inzake productie van/handel in verdovende middelen;
 - 1 dossier inzake huisdiefstal;
 - 1 dossier inzake diefstal door middel van braak;
 - 1 dossier inzake foltering ten aanzien van een kwetsbaar persoon;

- 1 dossier inzake dreiging van een terroristische aanslag.

Er werden ook 2 dossiers gesepeoneerd met infiltratie:

- productie van/handel in verdovende middelen, in vereniging.
- Afdeling Dendermonde: er werden 3 dossiers gesepeoneerd met observatie:
 - 1 dossier inzake productie van/handel in verdovende middelen;
 - 1 dossier inzake poging tot diefstal door middel van braak;
 - 1 dossier inzake vereniging van misdadigers.
- Afdeling Oudenaarde: er werd 1 dossier gesepeoneerd met observatie inzake productie van/handel in verdovende middelen.

Wat het gerechtelijk arrondissement West-Vlaanderen betreft:

- Afdeling Brugge: er werden 2 dossiers gesepeoneerd met observatie:
 - 1 dossier inzake mensensmokkel, in vereniging;
 - 1 dossier inzake productie van/handel in verdovende middelen.
- Afdeling Kortrijk: er werden 8 dossiers gesepeoneerd met observatie:
 - 3 dossiers inzake productie van/handel in verdovende middelen;
 - 1 dossier inzake productie van/handel in verdovende middelen, in vereniging;
 - 1 dossier inzake enkelvoudige diefstal;
 - 1 dossier inzake vereniging van misdadigers en heling;
 - 1 dossier inzake vereniging van misdadigers en diefstal door middel van geweld in bende met een voertuig;
 - 1 dossier inzake criminele organisatie en productie van/handel in verdovende middelen, in vereniging.
- Afdeling Ieper: er werden geen dossiers gesepeoneerd.
- Afdeling Veurne: er werden geen dossiers gesepeoneerd.

De redenen voor de zondergevolgstellingen waren quasi uitsluitend dat de observaties geen of onvoldoende resultaten opleverden. Eén enkele maal werd de observatie ook niet opgestart omdat de betrokkene naar het buitenland was vertrokken.

Bij het nazicht werd vastgesteld dat de wetgeving gerespecteerd werd en geen overdreven beroep gedaan werd op de bijzondere opsporingsmethoden observatie/infiltratie. Zo kan erop gewezen worden dat:

- de machtigingen correct gemotiveerd werden, met naleving van de proportionaliteit en subsidiariteit;
- de termijnen gerespecteerd werden en de verlengingen steeds tijdig gebeurden;

- een juiste verdeling geschiedde tussen het open en het vertrouwelijk dossier;
- de machtiging slechts uitzonderlijk mondeling verleend en alleszins snel bevestigd werd;
- de vereiste machtigingen gegeven werden, bijvoorbeeld voor het plegen van strafbare feiten en pseudokoop/vertrouwenskoop, en zoals vereist, de extra toelating van de federale procureur gekregen werd voor de bewaakte aflevering van personen en de inzet van buitenlandse undercoveragenten.

Bij de controle van de 29 geseponeerde dossiers werden slechts twee onvolkomenheden opgemerkt, die aan het betrokken parket werden ter kennis gebracht:

- 1 bevestiging van de verleende machtiging ontbrak in het open dossier;
- 1 bevestiging van de verleende machtiging werd laattijdig in het open dossier gevoegd (dit dient volgens de wet uiterlijk na het beëindigen van de observatie te gebeuren).

▪ **Rechtsgebied Luik:**

Wat het gerechtelijk arrondissement Luik betreft:

- Afdeling Luik: er werden 3 dossiers geseponeerd met observatie:
 - 1 dossier in het kader van diefstal met geweld in een bank;
 - 1 dossier met betrekking tot handel in verdovende middelen;
 - 1 dossier betreffende mensenhandel.
- Afdeling Hoei: er werden geen dossiers geseponeerd waarin toepassing werd gemaakt van observatie en/of infiltratie.
- Afdeling Verviers: er werden geen dossiers geseponeerd waarin toepassing werd gemaakt van observatie en/of infiltratie.

Wat het gerechtelijk arrondissement Namen betreft:

- Afdeling Namen: er werden geen dossiers geseponeerd waarin toepassing werd gemaakt van observatie en/of infiltratie.
- Afdeling Dinant: er werd 1 dossier geseponeerd met observatie in het kader van een zaak van mensenhandel, vereniging van misdadigers en criminele organisatie.

Wat het gerechtelijk arrondissement Luxemburg betreft:

- Afdeling Aarlen: er werden geen dossiers geseponeerd waarin toepassing werd gemaakt van observatie en/of infiltratie.
- Afdeling Marche-en-Famenne: er werden geen dossiers geseponeerd waarin toepassing werd gemaakt van observatie en/of infiltratie.

- Afdeling Neufchâteau: er werden geen dossiers geseponeerd waarin toepassing werd gemaakt van observatie en/of infiltratie.

Wat het gerechtelijk arrondissement Eupen betreft: er werd 1 dossier geseponeerd met observatie in het kader van een vereniging van misdadigers, criminele organisatie en koperdiefstal.

De motieven voor de zondegevolgstellingen waren 'onvoldoende bewijs', 'geen misdrijf' en 'dader onbekend'. Tijdens de controle van deze dossiers werd geen enkele onregelmatigheid vastgesteld.

- **Rechtsgebied Bergen:**

Wat het gerechtelijk arrondissement Henegouwen betreft:

- Afdeling Doornik: er werden geen dossiers geseponeerd waarin toepassing werd gemaakt van observatie en/of infiltratie.
- Afdeling Charleroi: er werden 4 dossiers geseponeerd met observatie:
 - 1 dossier betreffende een wederrechtelijke en willekeurige aanhouding;
 - 2 dossiers in het kader van een vereniging van misdadigers;
 - 1 dossier inzake heling.
- Afdeling Bergen: er werden 2 dossiers geseponeerd met observatie:
 - 1 dossier met betrekking tot verdachte handelingen;
 - 1 dossier in het kader van drugshandel.

Al deze dossiers werden zonder gevolg gesteld omwille van onvoldoende bewijslast. Met uitzondering van één dossier van de afdeling Bergen (dossier met betrekking tot verdachte handelingen) werden bij de controle geen onregelmatigheden vastgesteld. De onregelmatigheid in voornoemd dossier had te maken met de laattijdige schriftelijke bevestiging van de mondelinge machtiging tot het uitvoeren van een observatie. Dit werd zo gemeld aan de procureur des Konings te Bergen, met het verzoek om minutieus de richtlijnen uit omzendbrief COL 13/2006 van 15 mei 2006 van het College van procureurs-generaal na te leven.

Kalenderjaar 2015

▪ Rechtsgebied Antwerpen:

Wat het gerechtelijk arrondissement Antwerpen betreft (afdeling Antwerpen, Mechelen en Turnhout):

Er werden 21 dossiers geseponeerd waarin toepassing werd gemaakt van observatie en/of infiltratie:

- 10 dossiers inzake (mededaderschap):
 - invoer, handel en bezit van verdovende middelen (in vereniging);
 - deelname criminele organisatie.
- 1 dossier inzake mededaderschap aan de invoer van, de handel in en het bezit van verdovende middelen, in vereniging.
- 1 dossier inzake bendevoorming.
- 1 dossier inzake mededaderschap aan mensensmokkel met het oog op het direct of indirect verkrijgen van een vermogensvoordeel, in vereniging, met gewoonte, misbruik makend van de kwetsbare positie van het slachtoffer.
- 1 dossier **(observatie + infiltratie)** inzake:
 - handel in en bezit van verdovende middelen, in vereniging;
 - valsheid in geschriften door openbare officieren of ambtenaren;
 - verduistering van in beslag genomen goederen en/of gelden als openbaar ambtenaar;
 - omkoping.
- 1 dossier inzake het vervaardigen van, de handel in en het bezit van psychotrope stoffen, in vereniging.
- 1 dossier inzake deelname aan enige activiteit van een terroristische groep (inbreuk op artikelen 139 en 140 Sw).
- 1 dossier inzake mededaderschap:
 - zware diefstal;
 - bendevoorming.
- 1 dossier inzake diefstal met geweld of bedreiging, met wapenvertoon.
- 1 dossier inzake poging tot afpersing met verzwarende omstandigheden.
- 1 dossier inzake:
 - het vervaardigen van, de handel in en het bezit van psychotrope stoffen, in vereniging;

- deelname criminele organisatie.
- 1 dossier inzake aanmaak, handel en bezit psychotrope stoffen en/of verdovende middelen, in vereniging.

Wat het gerechtelijk arrondissement Limburg betreft (afdeling Hasselt en Tongeren):

Er werden 7 dossiers geseponeerd waarin toepassing werd gemaakt van observatie en/of infiltratie:

- 2 dossiers inzake inbreuken op de wetgeving van de verdovende middelen en psychotrope stoffen, in vereniging.
- 1 dossier inzake valsmunterij en criminele organisatie (**observatie + infiltratie**).
- 1 dossier inzake diefstallen met braak en bendeforming.
- 1 dossier inzake:
 - vereniging van misdadigers;
 - autodiefstal;
 - namaking zegels.
- 1 dossier inzake opzettelijke brandstichting bij nacht van een onroerend goed en opzettelijke brandstichting bij nacht van een roerend goed.
- 1 dossier inzake inbreuken op de drugwetgeving.

Over beide arrondissementen heen houden de meeste onderzoeken verband met feiten van verdovende middelen en psychotrope stoffen.

Voor beide arrondissementen geldt dat de meeste sepots gemotiveerd werden op grond van technische aard zoals onvoldoende bewijs of wegens dader onbekend.

In het algemeen kan worden gesteld dat het nazicht aantoonde dat de diverse toepasselijke wettelijke bepalingen werden nageleefd.

Punctueel wordt bij het nazicht het volgende vastgesteld:

- In twee dossiers verliep tussen de mondeling verleende machtiging en de schriftelijke bevestiging meerdere maanden. De procureur des Konings werd gewezen op artikel 47*sexies*, §5 Sv. dat stelt dat de mondelinge machtiging zo spoedig mogelijk schriftelijk moet bevestigd worden.
- Eenmaal bevatte het strafdossier geen afsluitend proces-verbaal zoals voorzien door artikel 47*septies* Sv. noch de bevestiging van het bestaan van de verlengingen van machtiging tot observatie. Aan de procureur des Konings werd gevraagd het dossier te vervolledigen.
- In twee gevallen werd enkel het vertrouwelijk dossier overgemaakt voor wettigheidscontrole zonder het geseponeerd opsporingsonderzoek wegens

onvindbaar op het parket. Deze vertrouwelijke dossiers bevatten afschriften van de relevante processen-verbaal van observatie.

▪ **Rechtsgebied Brussel:**

Wat het gerechtelijk arrondissement Waals-Brabant betreft: er werden twee dossiers geseponeerd in de besproken periode. Het eerste dossier werd aangelegd voor feiten gekwalificeerd als het houden van een huis van ontucht en exploitatie van de prostitutie. Het tweede dossier betrof feiten gekwalificeerd als inbreuken op de drugwetgeving.

Wat het gerechtelijk arrondissement Vlaams-Brabant betreft: er werden geen dossiers geseponeerd in de betrokken periode.

Wat het gerechtelijk arrondissement Brussel betreft: er werden 7 dossiers geseponeerd inzake respectievelijk bedreigingen met een aanslag; deelname aan de activiteiten van een terroristische organisatie; valsmunterij en criminele organisatie; bezit en verkoop van verdovende middelen in vereniging; vereniging van misdadigers met het oog op het plegen van diefstallen met braak; vereniging van misdadigers en heling en ten slotte wegens illegale handel in vergunningplichtige wapens.

In al deze dossiers werd enkel machtiging tot observatie verleend.

Wat het gerechtelijk arrondissement Halle-Vilvoorde betreft: er werden geen dossiers geseponeerd in de besproken periode.

De observaties leverden in de geviseerde dossiers geen of geen nuttige resultaten op (geen bevestiging van de aanvankelijke informatie).

Het nazicht toont aan dat de diverse toepasselijke wettelijke bepalingen in het algemeen worden nageleefd en dat met name het open en het vertrouwelijk dossier correct worden ingevuld. Drie dossiers vormden hier een uitzondering op: diverse stukken ontbraken in het strafdossier, gaande van de bevestiging van het bestaan van de machtiging of de bevestiging van het bestaan van een verlenging van de machtiging tot het ontbreken van een proces-verbaal van uitvoering van een observatie (het proces-verbaal werd wel degelijk opgesteld doch niet gevoegd aan het strafdossier). De betrokken parketten werden in kennis gesteld van de vastgestelde tekortkomingen en werden uitgenodigd om de passende maatregelen te nemen.

Er dient dus vastgesteld dat de vigerende richtlijnen in het algemeen worden nageleefd.

▪ **Rechtsgebied Gent:**

Wat het gerechtelijk arrondissement Oost-Vlaanderen betreft:

- Afdeling Gent: 1 geseponeerd dossier met observatie (handel in verdovende middelen).
- Afdeling Dendermonde: 5 geseponeerde dossiers met observatie:
 - 3 dossiers handel in verdovende middelen in vereniging;
 - 1 dossier handel in verdovende middelen;
 - 1 dossier poging tot brandstichting bij nacht op een onroerend goed).
- Afdeling Oudenaarde: geen enkel geseponeerd dossier.

Wat het gerechtelijk arrondissement West-Vlaanderen betreft:

- Afdeling Brugge: geen enkel geseponeerd dossier.
- Afdeling Kortrijk: 4 geseponeerde dossiers met observatie:
 - 3 dossiers inzake productie van/handel in verdovende middelen;
 - 1 dossier huisdiefstal (cf. artikel 464 Sw.).
- Afdeling Ieper: 5 geseponeerde dossiers met observatie:
 - 2 dossiers criminele organisatie;
 - 1 dossier handel in verdovende middelen;
 - 1 dossier diefstal door middel van braak, inklimming of valse sleutels;
 - 1 dossier huisdiefstal (cf. artikel 464 Strafwetboek).
- Afdeling Veurne: er werden geen dossiers geseponeerd.

De redenen voor de zonderevolgstellingen waren bijna altijd dat de observaties niets of onvoldoende hadden opgeleverd of de daders onbekend waren gebleven. Slechts tweemaal werden de observaties beëindigd om tactische redenen (link met een ander dossier).

Er werd bij nazicht alleszins vastgesteld dat de wetgeving correct werd toegepast en er niet zomaar beroep werd gedaan op de observatie. Zo wordt erop gewezen dat:

- de machtigingen goed gemotiveerd werden en correct werden bevestigd, en er ook door de politie voldaan werd aan de vereisten inzake de aanvragen en de processen-verbaal van uitvoering;
- de termijnen gerespecteerd werden en de observaties niet overdreven werden verlengd doch integendeel tijdig werden stopgezet;
- de verleende verlengingen tijdig gebeurden en wel degelijk verband hielden met de initiële machtiging;

- een correct onderscheid gemaakt werd tussen het open en het vertrouwelijk dossier.

Bij nazicht van de 15 geseponeerde dossiers werden slechts twee onvolkomenheden opgemerkt die aan het betrokken parket werden ter kennis gebracht:

- het ontbreken in het open dossier van de bevestiging van de verlenging/uitbreiding van de aanvankelijke machtiging;
- het niet-vermelden in de machtiging van de aanvangsdatum van de observatie (deze kan immers verschillen van de datum waarop de machtiging werd opgesteld).

▪ **Rechtsgebied Luik:**

Wat het gerechtelijk arrondissement Luik betreft:

- Afdeling Luik: 2 dossiers werden geseponeerd op grond van feiten van:
 - Diefstallen met list door nepagenten – 4 dossiers (Observatie – Gebruik van een camera en peilzenders). Motief tot zondergevolgstelling: onvoldoende bewijzen;
 - Inmenging in ambtenarenzaken – Bewaking van het commissariaat (Observatie – Opname). Motief tot zondergevolgstelling: geen misdrijf.
- Afdeling Hoei: er werden geen dossiers meegedeeld.
- Afdeling Verviers: er werden geen dossiers meegedeeld.

Wat het gerechtelijk arrondissement Namen betreft:

- Afdeling Namen en Dinant: 4 dossiers werden meegedeeld:
 - 3 dossiers van drugshandel (Observatie), motief tot zondergevolgstelling: onvoldoende bewijs.
 - 1 dossier van bendevorming – Criminele organisatie – Garagediefstallen (observatie met uitgestelde tussenkomst). Motief tot zondergevolgstelling: geen misdrijf.

Wat het gerechtelijk arrondissement Luxemburg betreft:

- Afdeling Aarlen, Marche-en-Famenne en Neufchâteau: er werden geen dossiers meegedeeld.

Wat betreft het gerechtelijk arrondissement Eupen: er werden geen dossiers meegedeeld.

Tijdens de controle van deze dossiers werd geen enkele onregelmatigheid vastgesteld.

▪ **Rechtsgebied Bergen:**

Wat het gerechtelijk arrondissement Henegouwen betreft:

- Afdeling Bergen: geen enkel dossier maakt het voorwerp uit van een beslissing om geen vervolging in te stellen nadat er een beroep werd gedaan op een BOM.
- Afdeling Charleroi: er werden 5 dossiers meegedeeld in het kader waarvan observaties werden uitgevoerd.
 - 1 dossier met betrekking tot handel in verdovende middelen met observatie;
 - 1 dossier over internationale handel in verdovende middelen met observatie;
 - 2 dossiers in het kader van een vereniging van misdadigers met observatie;
 - 1 dossier in het kader van mensenhandel met het oog op de uitbuiting van de ontucht met observatie.
- Afdeling Doornik: 1 observatie in het kader van een vereniging van misdadigers en zware diefstallen.

2. Artikel 47undecies, lid 2, van het Wetboek van Strafvordering: fase van de uitvoering – Punt VII.5.2 van omzendbrief COL 13/2006 en punt III.1 van omzendbrief COL 14/2007

Sinds 13 augustus 2007, de datum waarop arrest 105/2007 van 19 juli 2007 van het Grondwettelijk Hof in het *Belgisch Staatsblad* werd gepubliceerd, mogen de bijzondere opsporingsmethoden niet langer worden gebruikt in het kader van de strafuitvoering (zie omzendbrief COL 13/2006, punt II.3.2).

3. Artikel 47undecies, lid 3, van het Wetboek van Strafvordering: informanten gemachtigd om strafbare feiten te plegen – Punt VII.5.3 van omzendbrief COL 13/2006 en punt III.2 van omzendbrief COL 14/2007

Sinds 13 augustus 2007, de datum waarop arrest 105/2007 van 19 juli 2007 van het Grondwettelijk Hof in het *Belgisch Staatsblad* werd gepubliceerd, kan niet langer een expliciete machtiging worden verleend aan een informant om strafbare feiten te plegen (zie omzendbrief COL 13/2006, punt V.7).

Deel IV: Bijlagen

Bijlage 1 – Hoe de cijfers van het openbaar ministerie correct interpreteren?

Het belang van een correcte interpretatie en contextualisering van de statistische gegevens van het openbaar ministerie kan niet genoeg benadrukt worden. Volgende principes zijn daarbij essentieel:

- De jaarstatistiek van de correctionele parketten is **volledig en uitsluitend** opgebouwd aan de hand van de **gegevens geregistreerd** door de correctionele afdelingen van de parketten bij de rechtbanken van eerste aanleg **in het REA/TPI-informaticasysteem**, hetgeen staat voor “rechtbank eerste aanleg/tribunal de première instance”. Bijgevolg ligt de kwaliteit en uniformiteit van deze registratiegegevens aan de basis van een betrouwbare en kwaliteitsvolle statistiek.
- De jaarstatistiek van de jeugdparquetten bij de rechtbanken van eerste aanleg is **volledig en uitsluitend** opgebouwd aan de hand van **gegevens geregistreerd in het informaticasysteem van de jeugdparquetten**, dat **PJP** wordt genoemd, hetgeen staat voor “parquet jeunesse/jeugdparquet”. Bijgevolg ligt de kwaliteit en uniformiteit van deze registratiegegevens aan de basis van een betrouwbare en kwaliteitsvolle statistiek.
- Het cijfermateriaal van de statistisch analisten vormt dus slechts een beeld van wat door de parketten wordt geregistreerd en **kan niet beschouwd worden als een weergave van de werkelijk gepleegde criminaliteit**.
- **De parketstatistieken vormen evenmin een middel om de werklast van de parketten te evalueren**. Zij weerspiegelen weliswaar een deel van de activiteiten van de parketten, maar omvat niet het geheel van hun taken en activiteiten. Bovendien mag een evaluatie van de werklast geen abstractie maken van de complexiteit van de te behandelen zaken, noch van de middelen die aan de parketten ter beschikking worden gesteld voor de realisatie van de verschillende opdrachten die hen zijn toegekend. De evaluatie van de werklast van de verschillende geledingen van het openbaar ministerie wordt uitgevoerd door het Vast Bureau voor Werklastmeting en Organisatieontwikkeling binnen het College van procureurs-generaal.
- De statistieken van het openbaar ministerie moeten gesitueerd worden binnen het **conceptueel kader van de geïntegreerde criminologische statistiek**. De doelstelling van zulke geïntegreerde statistiek is een zo volledig en coherent mogelijk inzicht te verschaffen in de gegevensstroom van feiten, zaken en personen die in de strafrechtsbedeling zijn opgenomen, vanaf het moment dat een proces-verbaal wordt opgesteld tot en met de strafuitvoering. Dit vereist de creatie van een statistisch instrument waarvan de verschillende onderdelen op elkaar zijn afgestemd en waarvan elk deel geënt is op een specifieke fase van de strafrechtssketen.

Bijlage 2 – Welk cijfermateriaal kan je online raadplegen?

De jaarstatistieken van de correctionele parketten en de jeugdparketten bij de rechtbanken van eerste aanleg kan men raadplegen via de website van het openbaar ministerie: www.om-mp.be/stat. Deze jaarstatistieken geven een globaal beeld weer van de opsporing en vervolging van strafzaken door de correctionele parketten bij de rechtbanken van eerste aanleg. De jaarstatistieken worden momenteel beperkt tot een overzicht van het aantal en de aard van de instroom van de protectionele zaken bij de jeugdparketten. De instroom bestaat uit nieuwe protectionele zaken bij de jeugdparketten. De statistisch analisten zullen de verwerking van de instroom en de beslissingen van de jeugdparketten in een latere fase publiceren.

De basisgegevens zijn de registraties door de desbetreffende afdelingen van de parketten bij de rechtbanken van eerste aanleg in het REA/TPI-informaticasysteem en in PJP. Enkel het parket van Eupen registreert geen dossiergegevens in het REA/TPI-systeem, bij gebrek aan een Duitstalige versie. De cijfergegevens zijn beschikbaar op drie verschillende aggregatieniveaus: nationaal, per rechtsgebied en per parket.

De jaarstatistiek van de correctionele parketten betreft een *transversale* analyse waarin de in- en uitstroom van de correctionele zaken per kalenderjaar worden geanalyseerd, evenals de invloed die deze uitoefenen op de stock (d.i. het aantal hangende zaken) bij het begin en het einde van elk kalenderjaar. De *longitudinale* analyse wordt niet weerhouden in deze publicatie: zij onderzocht telkens een cohorte van zaken die tussen vijf en zes jaar oud zijn en presenteerde in het bijzonder stroomdiagrammen en gegevens over doorlooptijden, uitgedrukt in aantal dagen dat aan een bepaalde beslissing voorafging.

Hieronder geven we een schematisch overzicht van de tabellen die u kan raadplegen in de jaarstatistiek van de correctionele parketten:

	RUBRIEK	TABEL	BESCHRIJVING
TRANSVERSALE ANALYSE	Algemeen	1	overzicht van de correctionele zaken: hangende zaken op 01/01 en 31/12, nieuwe, heropende en afgesloten zaken
	Hangende zaken	2	volgens jaar van instroom
		3	volgens type tenlastelegging
		4	naargelang minstens één vs. geen enkele gekende verdachte
		5	volgens wijze van instroom
	Instroom van zaken	6	per type tenlastelegging
		7	naargelang minstens één vs. geen enkele gekende verdachte
		8	volgens wijze van instroom
	Uitstroom van zaken	9	afsluitende beslissing: aantal, percentage en gemiddelde duur die aan het afsluiten van de zaak voorafging
		10	afsluitende beslissing per type tenlastelegging
		11	zonder gevolg geklasseerde zaken: motief van seponeren
		12	ter beschikking gestelde zaken: bestemming
		13	rechtstreeks gedagvaarde zaken: type dagvaarding
		14	zaken vastgesteld voor de raadkamer: beschikking van de raadkamer bij de eerste vaststelling voor regeling van rechtspleging

Hieronder vindt u een schematisch overzicht van de tabellen dat u kan raadplegen in de jaarstatistieken van de jeugdparketten.

In de tabellen 1 t.e.m. 12 wordt als teleenheid 'een zaak' gehanteerd. Wanneer we het hebben over een 'zaak', bedoelen we hiermee systematisch 'één minderjarige onder één type van de zaak (MOF of VOS) onder één notitienummer'. Indien éézelfde minderjarige zowel als MOF en VOS gekwalificeerd wordt onder eenzelfde notitienummer, wordt deze minderjarige éénmaal geteld als MOF en éénmaal als VOS. Eén notitienummer kan ook betrekking hebben op verschillende minderjarigen.

De teleenheid in de tabellen 13 t.e.m. 25 is de 'een (unieke) minderjarige'. Elke minderjarige wordt per jaar en per parket één keer geteld, ongeacht het aantal keren dat de minderjarige in een MOF- en/of VOS-zaak betrokken is.

	RUBRIEK	TABEL	BESCHRIJVING
TELEENHEID 'ZAAK'	Protectionele zaken	1	per type van de zaak (MOF/VOS)
	MOF-zaken	2	naargelang de wijze van instroom
		3	per type tenlastelegging
		4	naargelang de leeftijd van de minderjarige
		5	naargelang het geslacht van de minderjarige
		6	naargelang de leeftijd en het geslacht van de minderjarige
		7	per type tenlastelegging en naargelang de leeftijd van de minderjarige
		8	per type tenlastelegging en naargelang het geslacht van de minderjarige
		VOS-zaken	9
	10		naargelang de leeftijd van de minderjarige
	11		naargelang het geslacht van de minderjarige
	12		naargelang de leeftijd en het geslacht van de minderjarige

College van procureurs-
generaal

Ernest Allardstraat, 42

B – 1000 Brussel

T 02 500 86 01

F 02 500 86 13

www.openbaarministerie.be